Ankenævnet for Forsikring

Den 11. april 2018 blev i sag nr. 90359:

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxx

mod

Nordea Pension
Klausdalsbrovej 615
2750 Ballerup

afsagt

k e n d e l s e :

Forsikringstageren har forsikring ved tab af erhvervsevne i Nordea Pension. Han klager ved sin advokat over, at selskabet pr. 1/8 2016 har standset udbetalingen af helbredsbetingede ydelser efter et trafikuheld den 27/5 2009.

Selskabet har ydet dækning for tab af erhvervsevne i perioden fra den 1/4 2010 til den 1/8 2016. Selskabet har anført, at klageren ikke har godtgjort, at han har eller har haft et erhvervsevnetab på mindst 50 % siden i hvert fald december 2012. Selskabet har som følge heraf taget forbehold for at gennemføre et tilbagebetalingskrav mod klageren i anledning af de udbetalte ydelser og præmiefritagelse for perioden fra den 1/12 2012 til den 1/8 2016.

Forsikringen giver ret til præmiefritagelse og udbetaling af invalideydelser, såfremt erhvervsevnen nedsættes med halvdelen eller mere på grund af sygdom eller ulykke.

Klageren var den 27/5 2009 impliceret i et trafikuheld, hvor han pådrog sig et whiplashtraume. Han udviklede siden hen kognitive gener i form af hurtig udtrætning og koncentrations- og hukommelsesbesvær. Han har modtaget invalideydelser og præmiefritagelse fra selskabet i perioden fra den 1/4 2010 til den 1/8 2016.

Nævnet har tidligere behandlet spørgsmålet om klagerens ret til udbetaling af invalidesum, og i nævnets kendelse 85.408 af 20/10 2014 fik klageren medhold. Af kendelsen fremgår det blandt andet:

> "Nævnet udtaler:
> Det fremgår af sagen, at klageren den 27/5 2009 i sin bil blev påkørt bagfra og i den forbindelse pådrog sig et whiplashtraume. Han har efterfølgende udviklet en kronisk smertetilstand i nakke, brystryg og hoved og lider desuden bl.a. af koncentrationsbesvær, hurtig udtrætning og søvnmangel.
>
> Den 12/10 2011 pådrog klageren sig derudover en fraktur i ansigtsskelettet samt en blødning i højre kæbehule. Parterne er enige om, at hans generelle erhvervsevne er nedsat med mindst halvdelen, og selskabet har foreløbigt bevilget invalidepension og præmiefritagelse fra den 1/4 2010 og frem til den 1/10 2015. Selskabet har derimod afvist at udbetale invalidesum med henvisning til, at det ikke er godtgjort, at hans generelle erhvervsevne er varigt nedsat med mindst halvdelen.
>
> Nævnet har i sin behandling af sagen navnlig inddraget oplysningerne i neuropsykologisk speciallægeerklæring af 5/8 2011, hvori det bl.a. vurderes, at klagerens kognitive vanskeligheder skønnes hindrende for uddannelsesrettede tiltag, hvorimod der på baggrund af undersøgelsesresultatet ikke skønnes noget til hinder for udførelse af varierende og overskuelige arbejdsopgaver. Det vurderes desuden, at tilstanden trods ihærdige behandlingsinitiativer, i praksis må anses for kronisk, men baseret på de i vid udstrækning gunstige forhold, må der være en rimelig forventning om, at hans funktionsevne også arbejdsmæssigt kan forbedres gradvist over måneder eller år.
>
> Nævnet har herudover bemærket, at reumatologisk speciallæge i erklæring af 8/5 2012 vurderede, at der ud fra reumatologisk synspunkt ikke er nogen hindring for at klager kan udføre varierende arbejdsopgaver gerne inden døre, såfremt mulighed for varierende arbejdsstillinger og hvile i liggende stilling foreligger, og at der på tidspunktet for undersøgelsen forelå uafklarede spørgsmål, herunder at der var diskrepans mellem de gener, som klageren beskrev, og manglen på prognostisk negative faktorer, at ansigtsfrakturen fra oktober 2010 kunne være delårsag til hovedpinen, og at klageren burde få hjælp til at tabe sig og øge sin grundkondition.
>
> Nævnet har i sin afgørelse af sagen sammenholdt vurderingerne i de ovenfor omtalte speciallægeerklæringer med indholdet af Arbejdsskadestyrelsens afgørelse af 10/4 2012 og speciallægeerklæring af 2/6 2013.
>
> Arbejdsskadestyrelsen begrundede bl.a. deres fastsættelse af klagerens erhvervsevnetab til 75 % den 10/4 2012 med, at skaden bl.a. har medført et stort skånebehov inden for nakkebelastende arbejde, at hans skånebehov udgør en stor erhvervsmæssig begrænsning på det brede arbejdsmarked, og at et kommunalt afklaringsforløb har vist, at han selv i et skånsomt praktikophold ikke formåede at arbejde mere end 3-4 timer om ugen med en effektivitet på cirka 80 procent af det normale.
>
> I speciallægeerklæring af 2/6 2013 fremgår det om klagerens tilstand, at hans kognitive vanskeligheder skønnes at være til hinder for uddannelsesrettede tiltag, og at han har daglige smerter, der forværres betydeligt ved aktivitet. Det konkluderes i speciallægeerklæringen, at tilstanden har varet i fire år uden væsentlig bedring til trods for relevant be-

handling, at tilstanden er kronisk, stationær og grundigt udredt, og at der ikke er behov for erklæringer fra andre specialister.

Nævnet har endvidere lagt vægt på, at Retslægerådet i udtalelse af 11/4 2013 bl.a. vurderede, at tilstanden, som den er beskrevet i forbindelse med undersøgelse og behandling på smertecenter, kan rubriceres som et kronisk smertesyndrom, som dog ikke er nogen entydigt defineret sygdomsenhed. På spørgsmålet om klagerens kroniske smertesyndrom er en følge af uheldet, svarede Retslægerådet, at det kan udgøres af en flerhed af uspecifikke symptomer, hvor man ikke alene i kraft af symptomernes tilstedeværelse kan drage nogen følgeslutning angående deres årsag, som i almindelighed antages at være multifaktoriel med mulighed for involvering af legemlige, psykologiske og socialmedicinske forhold, og at det ikke er muligt at afveje de enkelte forholds selvstændige betydning.

Efter sin gennemgang af sagens akter finder nævnet det efter en samlet vurdering herefter bevist, at klagerens erhvervsevne i hvert fald efter den 1/6 2013 må anses for varigt nedsat med mindst halvdelen. Nævnet har i sin afgørelse bl.a. lagt vægt på, at klagerens smertetilstand fire år efter ulykken er uden væsentlig forbedring og må betragtes som kronisk, at hans funktionsnedsættelse selv med relevante skånehensyn ikke er forenelig med en arbejdsuge på halv tid, og at hans kognitive gener udelukker muligheden for omskoling og yderligere uddannelse.

Det, som selskabet har anført, findes ikke at kunne føre til at andet resultat.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Selskabet, Nordea Pension, skal anerkende, at klagerens erhvervsevne fra den 1/6 2013 er varigt nedsat med mindst halvdelen og skal genoptage sagen med henblik på udbetaling af invalidesum med tillæg af renter i medfør af forsikringsaftalelovens § 24."

Klagerens advokat har i klagen af 9/1 2017 til nævnet blandt andet anført:

"Min klient blev med virkning fra 1. april 2010 bevilget dækning ved erhvervsevnetab i form af udbetaling af invalidepension samt præmiefritagelse.
Dette på baggrund af en trafikulykke, der påførte min klient et varigt mén på 10 og et erhvervsevnetab på 75 % samt tilkendelse af førtidspension.

Trafikulykken påførte min klient væsentlige helbredsmæssige gener i form af koncentrationsbesvær, hovedpine, søvnmangel samt et stort skånebehov inden for nakkebelastende arbejde.

Nordea Liv og Pension meddelte gennem advokat ved brev af 22. juni 2016, at selskabet bragte udbetalinger og præmiefritagelse til ophør pr 1. august 2016. Selskabet lagde til grund, at de fysiske aktiviteter, min klient har måttet gennemføre forud for og under et dykkerkursus i [udlandet] er af en sådan karakter, at det er i åbenbar uoverensstemmelse med de af min klients angivne fysiske indskrænkninger og gener.
Det var ligeledes selskabets vurdering, at de fysiske aktiviteter, der kræves i forbindelse med gennemførelsen af dykkeruddannelsen, ville have ført til, at min klients erhvervsevne ikke ville være bedømt som nedsat i dækningsberettigende grad.

Det er min opfattelse, at de anførte oplysninger på ingen måde dokumenterer, at min klient ikke fortsat er berettiget til udbetaling. Der er dækning ved 50 erhvervsevnetab, og min klient har ikke foretaget aktiviteter, der på nogen måde kan sidestilles hermed.

Det må lægges til grund, at forløbet ved dykkerkurset i [udlandet] er gennemført over en længere periode med kortere dyk og mellemkommende restitutionsdage.

I lighed med varmtvandstræningen herhjemme har min klient profiteret af både den varme lufttemperatur 29 grader og den varme vandtemperatur 29 grader. Helbredsmæssigt har han det bedre i det varme klima, hvilket også er årsagen til, at han valgte at tage til [udlandet] i vinterperioden.

Det undrer mig, at de krav, der er til den omtalte dykkeruddannelse, på nogen måde har indflydelse på Nordea Liv og Pensions vurdering af min klients erhvervsevne.

De fysiske krav til dykkerkurset er beskrevet i vedlagte dokument 'Section Three'. Der er ikke tale om stopprøver, og hvis man ikke klarer kravet den ene dag, kan man prøve igen den næste.
Der er krav om, at

- Du skal kunne svømme 400 meter på 13 minutter.
- Du skal kunne flyde eller træde vande i 15 minutter.
- Du skal kunne svømme 800 meter på 21 minutter med svømmefødder til hjælp.

I øvelse 5 skal du kunne bytte udstyr under vand (eksempelvis siddende på bunden af en swimmingpool).
Min klient er tidligere elitesvømmer, og de pågældende krav kan opfyldes uden nogen forudgående træning.

Det er min opfattelse, at disse krav ikke på nogen måde kræver en god kondition. Kravene skulle ikke gennemføres 'på en gang'. Kravene skulle blot være opfyldt i løbet af de 2½ måned, min klient var på kurset.

De eneste udfordrende fysiske aktiviteter er efter min opfattelse øvelse 4 og selve Diver Rescue øvelsen, og det var da også der, hvor min klient havde de største udfordringer. En del af disse øvelser blev gennemført på trods af helbredsgener og kunne udelukkende lade sig gøre ved den høje vandtemperatur. Min klient kunne ikke have gennemført et tilsvarende kursus i Danmark.

Der vedlægges udskrift fra det aktuelle kursus samt sammenskrevne oplysninger fra min klients dykkerlogbog om samlet antal dyk og varighed i de 2 ½ måned.

Min klient udfyldte på forhånd vedlagte lægeattest 'Medical Statement', uden at give oplysning om forudbestående helbredsgener, da han i så fald ville være blevet afvist. Der kræves ingen anden lægeattest ud over, at en på kurset tilstedeværende læge blot gennemlæser 'Medical Statement' og erklærer ansøgeren for egnet.

Som det fremgår af de vedlagte logoplysninger, har der i perioden været typisk 2 dyk på de dage, min klient dykkede, og indimellem restitutionsdage. Den 7., 8. og 9. februar har der været lange sessioner, men med en længere periode forud uden dyk for at lade op og også en længere periode efterfølgende til restitution.

Hvis man skal sammenligne dykkerkurset med erhvervsmæssig aktivitet, må det lægges til grund, at der har været tale om mindre end 2 timers arbejde pr. dag, og flere dage, hvor der ikke har været aktivitet. Det kan efter min opfattelse på ingen måde sidestilles med 50 % erhvervsevne.

Det er således min opfattelse, at min klients erhvervsevne fortsat er nedsat i et omfang, der berettiger til invalidepension samt præmiefritagelse fra 1. april 2010 og frem.

Nordea Liv og Pension har i deres brev af 22. juni 2016, hvor selskabet bragte udbetalinger og præmiefritagelse til ophør pr 1. august 2016, vurderet, at min klients deltagelse i paragliding efter en båd tilbage i 2009 er en aktivitet, der må anses for klart uoverensstemmende med det massive genebillede, som min klient har udtrykt som værende en følge efter skaden.
Hertil må det bemærkes, at paragliding efter en båd ikke kræver nogen form for anstrengelser i hverken nakke eller bevægelsesapparatet. Man sidder helt afslappet fastspændt i en sele, og skal ikke bruge kræfter på at holde sig selv oppe. Selen bærer vægten, og personen, der paraglider, kan sidde afslappet og nyde udsigten. Start og landing belaster heller ikke nakken, idet man lander blødt og på sandunderlag. Min klient sad bagerst i selen, og det er den person, der sidder forrest, der tager fra ved landing i sandet.

Jeg kan supplerende oplyse, at Arbejdsmarkedets Erhvervssikring er i gang med at indhente ny speciallægeerklæring til vurdering af min klients varige men, idet ansvarsforsikringsselskabet [arbejdsskadeforsikringsselskab] har anmodet Arbejdsmarkedets Erhvervssikring om genoptagelse."

Selskabet har i brev af 7/2 2017 til nævnet blandt andet oplyst:

"Klagers sygeforløb

Ifølge de foreliggende oplysninger havde klager i den første periode efter uheldet nedsat arbejdstid, men dog med begrænsede lægebesøg i forbindelse hermed, og klager blev angiveligt først sygemeldt pr. 7. september 2009 (på deltid). Pr. 1. januar 2010 blev hans ansættelseskontrakt officielt reduceret til 15 timer pr. uge. Imidlertid blev han efter sygemelding i 2010 opsagt på grund af sygdom pr. 30. juni 2010.

Efter forskellige meget korte praktik-/arbejdsprøvningsforløb med angiveligt betydelige skånehensyn og meget begrænset arbejdstid, da klager hverken magtede fysisk arbejde eller arbejde ved PC eller lignende, blev han tilkendt førtidspension pr. 1. januar 2012 ([i 20'erne]).

Lægelige oplysninger og arbejdsskadesagen

Der foreligger i sagen en række lægeerklæringer, som tillige indgik i Ankenævnets bedømmelse af sagen 85.408.

Første speciallægeerklæring udfærdiget til selskabet er dateret 12. oktober 2010 fra speciallæge i neurokirurgi [speciallæge 1]. I beskrivelsen af selve uheldet er det angivet, at klager faktisk bemærkede den bagfrakommende bil og forberedte sig til uheldet ved at spænde op, da selve påkørslen skete. Erklæringen angiver i øvrigt, at der ikke er tegn på fysisk skade, men herudover er konklusionen noget udvandet.

Neuropsykologisk erklæring af 5. august 2011 fra [speciallæge 2] konkluderer, at der er uspecifikke koncentrations- og indprentningsvanskeligheder, men at der ikke er tale om nogen *'konsistent kognitiv forringelse'*, og at der ikke er noget til hinder for udførelse af varierende og overskuelige arbejdsopgaver, hvorfor der er en *'rimelig forventning om, at hans funktionsniveau også arbejdsmæssigt kan forbedres gradvist over måneder eller år'*.

I speciallægeerklæring af 8. maj 2012 fra overlæge [speciallæge 3] (speciallæge i reumatologi) angives det, at der ikke ud fra et reumatologisk synspunkt er nogen hindringer for, at klager kan udføre varierende arbejdsopgaver, og det anføres helt specifikt, at *'der er nogen diskrepans mellem de af klager beskrevne gener og manglen på prognostisk negative faktorer'*.

Endelig foreligger der speciallægeerklæring udarbejdet til klagers advokat af speciallæge [speciallæge 4], hvis fagspeciale bemærkelsesværdigt nok ikke er anført i selve speciallægeerklæringen. Ved opslag på LinkedIn kan det konstateres, at han er ansat på Institut for Klinisk Medicin ved Anæstesisektor … og øjensynligt er speciallæge i anæstesiologi, og dermed ikke noget *'traditionelt'* fagspeciale for en overlæge, der afgiver erklæringer om WAD-symptomer og smertetilstande som følge heraf.

Der er ikke i erklæringen beskrevet objektive fund, og det angives i den objektive undersøgelse, at der er fri bevægelighed i alle retninger fra halshvirvelsøjlen. Alligevel konkluderer speciallægen, at der er fuld årsagssammenhæng mellem de angivne gener og den oprindelige påkørsel.

I arbejdsskadesagen blev klagers méngrad fastsat til 10 %, og Arbejdsskadestyrelsen fastsatte – kort efter klagers tilkendelse af førtidspension pr. 1. januar 2012 – erhvervsevnetabet til 75 % med deraf følgende månedlige udbetalinger på kr. 23.709.

Styrelsen lagde i afgørelsen vægt på, at arbejdsskaden har medført et stort skånebehov inden for nakkebelastende arbejde, og at klager har koncentrationsbesvær, hovedpine og manglende søvn, som bevirker, at han hurtigt udtrættes og ikke magter at arbejde i samme omfang som tidligere. Han kan ikke tillære sig nye ting, og selv under en skånsom praktik formåede han ikke at arbejde mere end 3-4 timer om ugen.

<u>Sag mod motoransvarsforsikringen</u>

I Arbejdsskadestyrelsens materiale indgik en chrash-test fra [arbejdsskadeforsikringsselskab] (som arbejdsskadeforsikrer), der viste, at hastighedsændringen ved sammenstødet med klagers bil alene var 6,80 km/t. Det fremgår i øvrigt af taksatorrapporten fra 2009, at skaden alene beløb sig til kr. 8.371 ekskl. moms, hvoraf lakskaden udgjorde kr. 3.191 ekskl. moms. Reservedelene på bilen bestod primært i udskiftning af bagkofanger.

Det fremgår i øvrigt af sagsakterne, at [ansvarsforsikringsselskab] som den ansvarlige skadevolders motoransvarsforsikrer øjensynligt nægtede at anerkende årsagssammenhæng mellem påkørslen og skaden. Under en retssag mod [ansvarsforsikringsselskab] blev den ovenfor citerede erklæring fra Retslægerådet indhentet.

Af udtalelsen fra Retslægerådet af 11. april 2013 fremgår, at klager sandsynligvis ved uheldet pådrog sig lettere nakkedistorsion, at Retslægerådet ikke kunne tage stilling til spørgsmålet om generne beskrevet i spørgsmål 1 (spændingshovedpine og *'en vis subjektiv, kognitiv svækkelse i relation til forekomsten af smerter'*) var af varig eller midlertidig karakter, og at man ikke (ved besvarelsen af spørgsmål B) kunne drage nogen slutning i

relation til de subjektive smertesymptomers årsag. Endelig angives det vedrørende spørgsmålet om påkørselshastigheden (kraftpåvirkning) på 6,8 km/t, at *'vurdering af konsekvenserne af påkørselshastighed og hastighedsændringer m. v. ligger uden for Retslægerådets sagkundskab'*.

Ankenævnets kendelse 85.408

…
I nævnets afgørelse indgik de forud for afgørelsen indhentede speciallægeerklæringer samt Arbejdsskadestyrelsens afgørelse i arbejdsskadesagen senest af 10. april 2012, hvorved klagers erhvervsevnetab blev fastsat tit 75%.

Selskabet accepterede afgørelsen fra Ankenævnet og foretog udbetaling til klager i overensstemmelse hermed.

Undersøgelser

I 2015 blev der i forbindelse med selskabets opfølgning på sagen foretaget en simpel Google-søgning på klagers navn, og der konstateredes i forbindelse hermed enkelte opslag på internettet fra blandt andet 2009 og 2010, som umiddelbart fremstod i uoverensstemmelse med klagers tilstand. Således var der på Facebook uploadet en række aktiviteter, som fremstod i absolut modstrid med det af klager anførte.

Selskabet foretog derfor medio 2015 en mere indgående 'Open Source' undersøgelse af opslag på internettet, hvori klager indgik.

Således var der kun ca. fire måneder efter uheldet i maj 2009 lagt en video på Facebook, hvor klager – i øjensynligt muntert lag – deltager i parasailing/paragliding fra en båd (sandsynligvis i [udlandet]) i august eller september 2009.

I september/oktober 2010 er der lagt fotos på internettet, hvor klager optræder som model, og klager angives at have deltaget i *'fotoskud'* som assistent for … (selskabets forkortelse). Det bemærkes, at dette er foregået næsten samtidig med, at klager blev undersøgt af [speciallæge 1], jf. ovenfor.

Den 18. oktober 2010 er der igen uploadet billeder, hvor klager optræder som model, denne gang i vådt tøj i øjensynligt en time, henset til kommentarerne på Facebook.

I 2012 er der på Facebook uploadet billeder fra [udenlandsk by], hvor klager øjensynligt er på nattevandring. Der foreligger herudover en række opslag, hvor det er beskrevet, at klager har deltaget i *'festligt lag'*.

Mere bemærkelsesværdigt er imidlertid en række posts på Facebook, hvor klager – øjensynligt – fra december 2012 til februar/marts 2013 deltager i og gennemfører et divemaster-kursus i [udlandet], og herunder opnår certifikat som … Rescue Diver. Baseret på de forskellige posts på Facebook konkluderede selskabet, at kurset – på [dykkersted] –måtte have strakt sig over mindst 6 uger. Det har under den efterfølgende korrespondance vist sig, at kurset strakte sig over 8-10 uger.

Selskabet undrede sig stærkt over foreneligheden af kurset/uddannelsen med de af klager angivne gener, særligt henset til at man forinden opstart af uddannelsen skal afgive en egenerklæring (*'medical statement'*) vedrørende helbredsforhold. Det måtte anses for

udelukket, at klager – med de af ham angivne gener, der kort forinden havde ført til tilkendelse af førtidspension og 75% erhvervsevnetab i arbejdsskadesagen – skulle kunne afgive en blank helbredserklæring, jf. nærmere nedenfor.

Pr. 1. februar 2014 startede klager firmaet … (selskabets forkortelse), øjensynligt i samarbejde med sin ven … (selskabets forkortelse). På [firmas] hjemmeside kunne der konstateres en række forskellige opslag, hvor klager optræder, ligesom klager er benævnt *'partner'* på hjemmesiden. Hjemmesiden angiver alene klagers ven, men på firmaets Facebook-side var der imidlertid billeder, hvor klager ses udføre fotografering.

Der var i øvrigt på firmaets Facebook-side opslag med tak til klager og vennen … i forbindelse med forskellige arrangementer.

Selskabets såkaldte 'Nemesis-rapport' indeholdende ovenstående oplysninger, herunder film-klip, hvor klager foretager parasailing/paragliding, er medtaget på et USB-stik, **bilag B**. På stikket er tillige medtaget rapporter fra [arbejdsskadeforsikringsselskab], jf. nærmere herom nedenfor.

Klagers oplysninger

På grundlag af de foretagne undersøgelser fremsendte selskabet erklæring og funktionsskema til klager for at få oplyst, om der var sket ændringer (forbedringer) i klagers tilstand eller ændringer i hans arbejdssituation.
I erklæring 2 modtaget hos selskabet den 20. august 2015 oplyste klager, at hans tilstand var uændret, og at han arbejdede ½-1 time om dagen og havde gjort dette siden 1. februar 2014 (opstarten af [firma]) med et samlet timeantal på 4-5 timer pr. uge (med tilsyn) hos [firma].

I samtidig udfyldt funktionsskema er det anført, at klager ikke kan cykle, at han maksimalt kan køre bil ½-1 time, og at han kun i begrænset omfang kan gå på stige, ujævnt terræn m.v. Klager anførte i skemaet, at han erhvervsmæssigt ikke kunne belastes, og at han ikke kunne koncentrere sig i længere tid ad gangen, klare bilkørsel, sidde ved computer osv.

I relation til gener angav klager, at der var daglig hovedpine, koncentrationsbesvær, smerter m.v., og at der ikke er dage uden gener. Klager anførte, at han får hovedpine ved stærkt lys, hvorefter han helst skal have ro.

Såvel Erklæring 2 som funktionsskemaet er medtaget på **bilag B**.

Lægekonsulentbedømmelse

De indhentede oplysninger blev forelagt selskabets lægekonsulent, der sammenholdt de i sagen foreliggende lægelige oplysninger med de forskellige opslag fra internettet.

Lægekonsulenten angav, at de beskrevne aktiviteter viste, at klager havde et fysisk og mentalt funktionsniveau, som ikke er overensstemmende med de af klager angivne begrænsninger, og lægekonsulenten lægger særligt vægt på, at videoen fra parasailing/paragliding optaget kun 3-4 måneder efter skaden viste en person, som bevæger sig helt frit og deltager i *'ekstreme sportsudfoldelser med frie bevægelser i arme og uden tegn på smertepåvirkning'*.

Lægekonsulenten fandt endvidere, at klagers gennemførelse af Divemaster uddannelsen i [udlandet] – ganske kort tid efter fastsættelsen af et erhvervsevnetab på 75% og efter klagers tilkendelse af førtidspension [i 20'erne] – var i klar uoverensstemmelse med det genebilleder, der er beskrevet.

Det anførtes afslutningsvis af lægekonsulenten, at der er tale om *'meget betydelige diskrepanser på stort set alle områder mellem funktionsbeskrivelserne'*.

Efterfølgende forløb

Ved brev af 4. januar 2016 underrettede selskabets advokat klager om de foretagne undersøgelser og meddelte, at selskabet var indstillet på at bringe udbetalinger samt præmiefritagelsen under forsikringen til ophør.

Ved brev af 22. januar 2016 fastholdt klagers advokat, at klager opfyldte betingelserne for udbetaling under den tegnede forsikring, og at hans funktionsniveau ikke havde ændret sig. Advokaten oplyste i den forbindelse, at [arbejdsskadeforsikringsselskab] øjensynligt ved brev af 9. november 2015 havde anmodet arbejdsskademyndighederne om at genoptage klagers arbejdsskadesag.

Af advokatens svarbrev fremgik, at [arbejdsskadeforsikringsselskab] øjensynligt havde hæftet sig ved de samme aktiviteter som selskabet i nærværende sag, det vil sige i særdeleshed klagers rejseaktiviteter som dokumenteret på Facebook samt særligt klagers gennemførelse af et dykkerkursus i [udlandet] i første kvartal af 2013. Af brevet fremgik, at klager efter tilkendelsen af førtidspension og modtagelsen af arbejdsskadeerstatning besluttede sig for at rejse til [3 forskellige lande i udlandet], hvor han i en længere periode rejste rundt (alene) i sommeren 2012.

Advokaten afviste overfor [arbejdsskadeforsikringsselskab] i brevet, at det skulle være uoverensstemmende med hans helbredstilstand at gennemføre dykkerkurset i [udlandet] i januar til marts 2013, og at hans erhvervsmæssige aktiviteter i forbindelse med opstarten af [firma] ikke i sig selv var uoverensstemmende med hans angivne skånebehov og meget begrænsede ugentlige arbejdstid.

Selskabet anmodede herefter om at modtage [arbejdsskadeforsikringsselskab] brev til Arbejdsskadestyrelsen, hvilket brev selskabet modtog den 1. februar 2016. I brevet af 24. november 2015, **bilag C,** er der redegjort indgående for de krav, der stilles til at gennemføre de to … dykkeruddannelser, som klager gennemførte i [udlandet] i 1. kvartal 2013.

Det fremgik endvidere, at [arbejdsskadeforsikringsselskab] havde gennemført observationer, og det fremgik af observationsrapporterne for perioden 1. til 4. juni 2015, at klager var set i [firma] (hvor han ifølge oplysningerne til selskabet kun arbejdede ½-1 time om dagen) i sammenlagt 18 timer og 40 minutter på fire dage, ligesom klager var set kørende bil og bevæge sig uden synlige problemer eller gene, jf. **bilag C**.

Selskabet modtog efterfølgende fra klagers advokat kopi af de af [arbejdsskadeforsikringsselskab] foretagne observationer, der var tilgået Arbejdsskadestyrelsen tillige med de af [arbejdsskadeforsikringsselskab] udarbejdede undersøgelsesrapporter. Observationsmaterialet viser klager under dagligdags aktiviteter, hvor bevæger sig uden synlige indskrænkninger eller besvær mv.

De af [arbejdsskadeforsikringsselskab] udarbejdede undersøgelsesrapporter er på USB-stikket, **bilag B**.

Sideløbende gennemførte selskabet nærmere undersøgelser af indholdet af … dykkeruddannelser, herunder ved kontakt til et professionelt dykkerfirma.

Ved brev af 22. juni 2016 redegjorde selskabets advokat indgående for de undersøgelser, selskabet havde foretaget vedrørende krav til helbred ved gennemførelse af dykkeruddannelser, herunder særligt, at man skulle kunne fremvise en *'blank helbredsattest'*, der maksimalt var 12 måneder gammel, og at man skulle kunne dokumentere 20-40 *'loggede'* dyk forud for optagelsen på uddannelsen. Begge disse forhold fremstod for selskabet at være i helt åben bar uoverensstemmelse med de af klager angivne massive gener.

Det forhold, at klager efter det oplyste skulle have *'underspillet'* sine gener for at blive optaget på og gennemføre uddannelsen kunne efter selskabets opfattelse ikke tillægges betydning, da det måtte anses for *'fysisk udelukket, at klager med det af ham angivne omfattende smerte- og genebillede, der umiddelbart forinden havde ført til tilkendelse al førtidspension, fysisk skulle kunne gennemføre dykkeruddannelsen i [udlandet], hvis genebilledet stod til troende'*, jf. igen brevet af 22. juni 2016.

Selskabet fremhævede i den forbindelse, at selskabet ikke havde modtaget kopi af den lægeattest, klager måtte have præsenteret for dykkerskolen i [udlandet] eller udskrift af den logbog vedrørende mindst 20 loggede dyk forud for kurset samt logning af de dyk, som klager foretog under uddannelsen endsige en forklaring på, hvordan klager skulle kunne gennemføre uddannelsen med det af ham angivne genebillede.

Selskabet meddelte samtidig, at selskabets lægekonsulent fastholdt sin tidligere vurdering og bemærkede i den forbindelse, at de krav til konditionsprøven, der er en del af dykkeruddannelsen måtte anses at fordre en særdeles god kondition og et velfungerende bevægeapparat både hvad angår ryg, arme og ben, hvilket klagers egne geneangivelser fremstod i direkte kontrast til.

Lægekonsulenten vurderede tillige, at [arbejdsskadeforsikringsselskab] observationer fra juni 2015 beskrev og viste et upåfaldende adfærdsmønster med almindelig gang og bilkørsel og dermed ingen fysiske indskrænkninger, som kunne understøtte klagers massive klager og smertebillede.

Selskabet tilbageviste samtidig klagers advokats angivelser af, at klager alene i begrænset omfang arbejdede effektivt i virksomheden [firma] uanset, at han befandt sig i virksomheden i langt videre omfang end angivet af ham selv. Selskabet konkluderede herefter, at klager ikke siden – i hvert fald 1. december 2012 – havde sandsynliggjort, at han opfyldte betingelserne for ydelser og præmiefritagelse under den tegnede forsikring, hvorved der særligt var lagt vægt på klagers deltagelse og gennemførelse af dykkerkurserne i [udlandet] nærmest umiddelbart efter, at han var tilkendt pension og havde opnået en betydelig erstatning under arbejdsskadesagen.

Selskabet anførte, at klagers undladelse af at oplyse om blandt andet gennemførelsen af dykkeruddannelsen i [udlandet] måtte føre til en skærpet bevisbyrde for, at han havde opfyldt betingelserne for udbetaling i 2012 og 2013, og at denne bevisbyrde ikke var løftet. Selskabet bragte på denne baggrund udbetalinger og præmiefritagelse til ophør pr. 1. august 2016, idet selskabet samtidig tilbød at overføre værdien af klagers pensionsordning tit andet selskab.

Selskabet anførte afslutningsvis, at selskabet tog forbehold for at kræve tilbagebetaling af ydelser i perioden fra december 2012 og fremadrettet.

Ved brev af 11. juli 2016 anførte klagers advokat, at selskabets undersøgelser hos et dansk dykkerfirma ikke kunne ligestilles med gennemførelsen af dykkeruddannelsen i [udlandet], hvor forløbet/dykkeruddannelsen var gennemført over en længere periode med kortere dyk og mellemkommende restitutionsdage, hvor klager havde profiteret af den varme luft og høje vandtemperatur.

Klager vedlagde udskrift fra hjemmesiden for det pågældende kursus, en standardudskrift af den *'medical statement'*, der skal udfyldes før gennemførelsen af kurset (generel og ikke den af klager specifikt udfyldte). Ankenævnets opmærksomhed henledes i den forbindelse på de spørgsmål, særligt på side 1, højre kolonne, som klager skulle udfylde sat i forhold til de af klager angivne gener.

Endvidere fremsendte klager *'Section three'* med en angivelse af uddannelsens sammensætning og hvilke krav til fysiske øvelser, der stilles under uddannelsen samt en udskrift af klagers log for gennemførte dyk i forbindelse med uddannelsen. I anledning af klagers indlæg foretog selskabet supplerende undersøgelser og fandt blandt andet et eksempel på en persons beskrivelse af de fysiske prøver, der skal gennemføres i forbindelse med Divemaster-uddannelsen, jf. **bilag D**.

Nævnets opmærksomhed henledes særligt på intensiteten af de gennemførte dyk i perioden 8. til 22. januar 2013. Herefter er der et spring fra den 22. til den 29. januar 2013. Dykningen genoptages den 29. januar til 1. februar 2013, hvorefter der igen er et spring til 7. februar 2013. I perioden 7. til 9. februar 2013 gennemføres der fire dyk om dagen, hvor det korteste dyk er 26 minutter og det længste dyk er 46 minutter. Der er så igen et spring til den 15. februar 2013, ingen dyk den 16. februar 2013, kun ét den 17. februar 2013 og derefter igen et spring frem til 20. februar 2013. I perioden 20. februar til 22. februar 2013 gennemføres der seks dyk igen af en betydelig længde. Den 26. februar 2013 gennemføres der to dyk og i perioden den 10. til 12. marts 2013 gennemføres en betydelig mængde dyk, hvorefter uddannelsen synes at blive afsluttet med to dyk den 19. marts 2013.

Det fremhæves, at de angivne dyk alene er dyk, der er registreret i tilknytning til uddannelsen, der kræver 60 dokumenterede dyk for at blive Divemaster, og at f.eks. fritidsdyk ikke er registreret, og der kan således sagtens være yderligere dyk på de beskrevne dage, hvor klager opholdt sig på resortet i [udlandet].

Dette ville – på de mest intensive dage – indebære, at klager har gennemført mere end tre timers dykning (se for eksempel 7. og 8. februar, hvor der er gennemført dykning i 2 timer og 47 minutter og 9. februar, hvor der er gennemført dykning i 2 timer og 19 minutter. Hertil kommer i øvrigt tid til klargøring af dyk, udstyr, instruktion mv. samt oprydning efter dykket og vask af udstyr mv.

Det kan i øvrigt ud fra Facebook-opslag konstateres, at klager – udover de loggede dyk i tilknytning til uddannelsen – har haft andre dykkeraktiviteter. Af Facebook-opslag den 13. februar 2013 ses klager således hos et konkurrerende dykkerfirma, hvor han tester udstyr, og den 20. marts 2013 lagde klager et foto op på sin Facebook (taget samme eftermiddag, jf. hans egne opdateringer) fra et rev. Dette dyk er ikke i loggen.

Det kan endvidere konstateres, at oplysningerne om dykningernes intensitet og varighed er i markant modstrid med det af klager til Arbejdsskadestyrelsen oplyste i brevet af 1. december 2015. I arbejdsskadesagen er der således i klagers advokats brev anført følgende om gennemførelsen af dykkeruddannelsen i [udlandet]:

> *'Der var maksimalt tale om et dyk om dagen af 20 minutters varighed, og konditionselementerne blev gennemført over tre måneder. Det siger sig selv, at forløbet udtrættede min klient meget, men som han oplyser, koster en times massage lokalt 30 kroner i timen og det i kombination med det varme vand hjalp pa generne'.*

Dette står i stærk kontrast til de oplyste 61 dokumenterede dyk, der fremgår af loggen og som angivet ovenfor nogle dage med flere dykninger på en dag af varighed gående mod tre timer. Det længste loggede dyk er på 48 minutter.

Bemærkninger til klagen

Det er i klagen anført, at klager som tidligere elitesvømmer kunne opfylde kravene til stopprøverne (beskrevet i section three) uden forudgående træning.

I den forbindelse må selskabet igen henlede opmærksomheden på det af klager i brev af 1. december 2015 til [arbejdsskadeforsikringsselskab] anførte samt klagers omfattende gener og klagebilledet, som beskrevet i lægeerklæringerne, der blandt andet indgik i den tidligere af Ankenævnet afgjorte sag (AK 85.408).
Det er således selskabets opfattelse, at klagers oplysninger synes at blive tilpasset de undersøgelser, som klager bliver konfronteret med, og selskabet tillægger det således ikke nogen væsentlig vægt, når klagers advokat i klagen angiver, at de udførte øvelser var af begrænset vanskelighed, og at øvelserne/uddannelsen herudover i øvrigt alene kunne lade sig gøre med klagers gener som følge af det varme vand i [udlandet].

Det er igen i forbindelse med klagen til Ankenævnet tillige noteret, at klager ikke har fremlagt den udfyldte lægeattest (medical statement) forud for gennemførelsen af dykkerkurset, men dog har erkendt, at der er afgivet falske oplysninger vedrørende de af klager påståede gener forud for påbegyndelsen af kurset.

Klagers advokat har ved indbringelsen af sagen for Ankenævnet på linje med det tidligere anførte angivet, at aktiviteterne ved dykkerkurset ikke kan ligestilles med erhvervsaktivitet, og klagers advokat har endvidere ved sagens indbringelse for Ankenævnet anført, at paragliding efter en båd ikke kræver *'nogen former for anstrengelser i hverken nakke eller bevægeapparatet'*, og at klagers gennemførelse af paragliding således ikke skulle være uoverensstemmende med det af klager angivne massive gene- og smertebillede.

Det er afslutningsvis i øvrigt af selskabet noteret, at det i klagen oplyses, at Arbejdsmarkedets Erhvervssikring øjensynligt har fundet de af [arbejdsskadeforsikringsselskab] foretagne undersøgelser til at være af en karakter, der har medført, at arbejdsskadesagen er blevet genoptaget, og at man er i færd med at indhente en ny speciallægeerklæring.

Selskabets stillingtagen til klagen

Sammenfattende finder selskabet ikke grundlag for at ændre sin vurdering.

Det påhviler klager til hver en tid at sandsynliggøre, at klager opfylder og har opfyldt betingelserne for dækning under forsikringen. Det vil sige, at klager skal sandsynliggøre, at

hans erhvervsevne er og har været nedsat med 50% i perioden, hvor klager har modtaget udbetalinger, jf. herved FED20096.6V.

Det kan konstateres, at klager allerede kort efter ulykken i maj 2009 deltog i paragliding, hvilket – uanset klagers angivelser herom – er uoverensstemmende med det af klager påstående genebillede.

Det kan tillige konstateres, at der i perioden fra 2009 og fremefter foreligger en række Facebook-opdateringer med fysiske aktiviteter, som fremstår klart uoverensstemmende med klagers genebillede og angivne betydeligt reducerede funktions- og erhvervsevne, hvilket i øvrigt også tillige gælder oplysningerne om klagers rejse til [3 forskellige lande i udlandet] i 2012.

Uanset det af klagers advokat anførte i forhold til en *'restitutionstur'* så er oplysningerne om gennemførelse af en flyrejse til den anden side af jorden og et rejseprogram i tilknytning hertil klart uoverensstemmende med det gene- og smertebillede, der i øvrigt er udtrykt i speciallægeerklæringerne tillige med den stærkt begrænsede funktionsevne som følge heraf.

Tilsvarende er det selskabets opfattelse, at klagers gennemførelse af dykkeruddannelserne under sit ophold i [udlandet] i 2013 – umiddelbart efter tilkendelsen af førtidspension og tilkendelsen af en erhvervsevnetabserstatning på basis af et erhvervsevnetab på 75% – klart er uoverensstemmende med klagers angivelse af massive bevægeindskrænkninger, smerter og væsentlige kognitive gener. Dette er tillige understøttet af selskabets lægekonsulents vurdering.

Endelig har selskabet lagt vægt på, at klager pr. 1. januar 2014 indtrådte som partner i [firma], og at det ved de af [arbejdsskadeforsikringsselskab] foretagne observationer er dokumenteret, at klager alene på de fire dage, hvor der blev gennemført observationer opholdt sig mere end 18 timer i tilknytning til virksomheden.

Der påhviler klager en skærpet bevisbyrde for, at dette er uden tilknytning til udførelse af erhvervsmæssige aktiviteter i virksomheden henset til klagers ejerskab af virksomheden og henset til de internet-opslag, som knytter klager til virksomhedens aktiviteter.

Det er som følge heraf sammenfattende selskabets opfattelse, at klager ikke har godtgjort, at han opfylder eller har opfyldt betingelserne for udbetalinger og præmiefritagelse under forsikringen (nedsættelse af klagers generelle erhvervsevne med 50% eller mere).

Det er endvidere selskabets opfattelse, at uanset at udbetalinger og præmiefritagelse først er bragt til ophør efter korrespondancen med klagers advokat pr. 1. august 2016, så kan klager de facto ikke anses for at have opfyldt kriterierne for udbetaling siden i hvert fald december 2012.

Selskabet har derfor taget forbehold for at gennemføre et tilbagebetalingskrav mod klager i anledning af de udbetalte ydelser og præmiefritagelse for perioden fra 1. december 2012 til 1. august 2016. Om og i hvilket omfang selskabet vil gennemføre et tilbagebetalingskrav vil der først blive truffet beslutning om, når Ankenævnets kendelse i nærværende sag foreligger."

Hertil har klagerens advokat i brev af 24/5 2017 til nævnet blandt andet bemærket:

> "Som det også fremgår af materialet, var klager forud for skaden ansat i vellønnet stilling, han var fysisk aktiv, veltrænet og deltog i forskellige sportslige aktiviteter. Det var et hårdt slag for ham, at hans velfungerende liv ændrede sig totalt. Hele forløbet med kommunal afklaring, arbejdsskadesag, P-sag og sag for Ankenævnet for Forsikring var en belastning, og da forløbet var overstået, trængte han hårdt til at komme væk fra det hele. Jeg henviser til bilag 2, brev af 1. december 2015 til [arbejdsskadeforsikringsselskab], der beskriver dette forløb:
>
> > *'[Klageren] har anmodet mig om at varetage sine interesser i anledning af selskabets brev af 9. november 2015 vedrørende genoptagelse af arbejdsskadesagen.*
> >
> > *Som bekendt blev min klients erstatning i sin tid fastsat, også efter at Retslægerådet havde afgivet udtalelse i sagen mod den ansvarlige skadevolder, der var forsikret i [ansvarsforsikringsselskab]. Der foreligger en omfattende helbredsmæssig dokumentation for min klients helbredsgener.*
> >
> > *Efter retssagen mod [ansvarsforsikringsselskab] og afslutning af arbejdsskadesagen var der også diskussion med min klients erhvervsudygtighedsforsikring, og han var i det hele taget godt og grundig træt af kommune, forsikringsselskaber og hele situationen, hvor han jo tidligere havde været fuldt aktiv med en høj indtjening.*
> >
> > *På det tidspunkt valgte han derfor at rejse en tur til [3 forskellige lande i udlandet] Det var i sommeren 2012. Han besøgte en skolekammerat …, der på det tidspunkt boede i …. Her var han i 1 uges tid. Herefter lejede han en camper og kørte alene rundt i området. Det eneste formål var at slappe af og tage nogle billeder. Han rejste rundt i et tempo, som han kunne holde til ud fra sine helbredsmæssige gener.*
> >
> > *Jeg tror, at alle kan forstå, at en så voldsom skade, som [klageren] har været udsat for, er en stor belastning for et ungt menneske. Han var nødt til at gøre noget andet end bare at lægge sig hjem på en seng, men turen var i et tempo, der svarer til de afgørelser, der er truffet vedrørende min klients men og erhvervsevnetab.*
> >
> > *Da han kom hjem, hvilede han ud og flyttede ind hos kæresten, og der var ikke andre aktiviteter det år.*
> >
> > *I samråd med kæresten besluttede han at tage dykkerkursus.*
> >
> > *Det er rigtigt, at kurset normalt varer 6 uger, men det var urealistisk for min klient, der derfor havde sat 3 måneder af til projektet fra januar til marts 2013.*
> >
> > *Det er også rigtigt, at kurset indeholder de elementer, der er anført i [arbejdsskadeforsikringsselskab] udkast til Arbejdsskadestyrelsen, men min klient måtte tage elementerne ganske langsomt og over 3 måneder. Dykkerkurset blev taget på en lille ø, som min klient havde hørt godt om. Han havde et ønske om at prøve det. Han var elitesvømmer som barn og var som ovenfor anført ved at blive skør af at sidde hjemme. Det havde positiv effekt at komme ned i varmen.*
> >
> > *Der var maksimalt tale om 1 dyk om dagen á 20 minutters varighed, og konditionselementerne blev gennemført over 3 måneder. Det siger sig selv, at forløbet*

udtrættede min klient meget, men som han oplyser, koster 1 times massage lokalt 30 kr. i timen, og det i kombination med det varme vand hjalp på generne.

Min klient havde besluttet hjemmefra, at han ville prøve at gennemføre så meget, han kunne. Han var træt af at kigge ind i væggen, og han var også besluttet på at udholde visse helbredsgener, som han vidste, ville komme.

Supplerende kan det oplyses, at bjærgning foregår med flydedragt. Den sidste måned af opholdet var min klient meget brugt. Han havde en del smerter og var i tvivl, om han kunne klare det. Den resterende del af kurset blev nok gennemført på ren viljestyrke. Kæresten var i mellemtiden taget hjem og var bekymret for de meldinger, hun fik.

Efter hjemkomsten i marts 2013 hvilede min klient ud resten af året og foretog ikke yderligere aktiviteter, før han på ny blev rastløs af den nødvendige inaktivitet, som hans helbredsgener medfører.

Han havde på ny kontakt til skolekammeraten …, der er selvlært fotograf.

Det blev aftalt, at man skulle opstarte en virksomhed med [fotografering]. Aftalen er indgået på den måde, at min klient er eneejer af virksomheden. Han betaler [skolekammerat] efter fakturerede timer men under den forudsætning, at der er et overskud efter betaling af faste omkostninger, husleje m. v.

Det er rigtigt, at min klient typisk er på arbejdsstedet hver dag. Der er dog ingen tvivl om, at de varme dage er bedst.

1-2 dage om ugen henter han kærestens børn tidligt og kører hjem, men han har det godt med at være på arbejdsstedet i stedet for at sidde derhjemme.

Det er [skolekammerat], der står for selve fotograferingen, og det eneste, min klient skal foretage sig på arbejdspladsen, er derfor at tage print fra den industrielle fotoprintmaskine hver halve time. Herefter ventes en halv time på det næste print, og når ordren er printet ud, skal den rulles i et paprør.

Der er således ikke nogen væsentlig arbejdsmæssig aktivitet i min klients ophold på virksomheden, men han trives med at være der i stedet for at gå derhjemme. Der er etableret afslapningsområder, og jeg vedlægger billedmateriale. En stor del af tiden foregår liggende foran fjernsynet. Der vedlægges også kopi af printmaskinen.

Endvidere vedlægges regnskabsmateriale, der viser, at der indtil videre ikke er nogen økonomisk gevinst ved etablering af virksomheden, men min klient håber naturligvis på, at det vil kunne løbe rundt, så han ikke sætter penge til, selv om det væsentligste formål med aktiviteten er af rekreativ karakter.

Min klient har således ikke genvundet sin funktionsevne. Han har fortsat de samme helbredsmæssige og arbejdsmæssige komplikationer som på tidspunktet for Arbejdsskadestyrelsens afgørelser.

Det er således også min opfattelse, at de observationer, der er gennemført, ikke viser noget særligt aktivitetsniveau især under hensyn til, at de aktiviteter, der fo-

regår på virksomhedens adresse, i vidt omfang er aktiviteter, der lige så godt kunne være foregået hjemme på sofaen.

Jeg bestrider derfor oplysningerne i observationsrapporten, der angiver, at min klient tilsyneladende var aktiv i forbindelse med sit arbejde. Som [arbejdsskadeforsikringsselskab] selv anfører, kan man ikke udefra se, hvad der egentlig foregår inde på virksomheden, men jeg håber, jeg har givet en beskrivelse heraf i det ovennævnte og med det fremsendte billedmateriale.

For en god ordens skyld bemærkes, at min klient lejlighedsvis også sender nogle af de ordrer, virksomheden har færdiggjort. Når observationsrapporten derfor beskriver, at han har båret på en papkasse, er der tale om billedmateriale, der ikke har nogen særlig vægt.

Specielt i forhold til observation den 1. juni, hvor det konstateres, at min klient besøger forældrene i …, skal jeg oplyse, at han og kæresten den pågældende dag tog ud til forældrene for at orientere dem om, at de skulle være bedsteforældre.

Såfremt [arbejdsskadeforsikringsselskab] vælger at anmode Arbejdsskadestyrelsen om genoptagelse, går jeg ud fra, at nærværende brev og de fremsendte bilag vedlægges, samt at Arbejdsskadestyrelsen orienteres om, at jeg er partsrepræsentant.'

Det er korrekt, at klager i nogle situationer ikke har foretaget de mest brilliante valg i forhold til at udsætte sig for aktiviteter, der efterfølgende har medført behov for restitution. Som det imidlertid fremgår af det komplette lægemateriale, er der for så vidt ikke nogen fysiske bevægelsesindskrænkninger, der hindrer ham i at gennemføre mindre hensigtsmæssige aktiviteter.

Konkret ønsker klager at kommentere yderligere på de bemærkninger, der fremgår af 'svarskriftet'.

I forhold til paragliding bemærkes indledningsvis, at der i princippet ikke er nogen fysisk aktivitet forbundet med udførelsen, er jeg blevet belært om af de yngre fuldmægtige her på kontoret. Man har en sele mellem benene, som holder personen 100 % oppe. Man skal ikke selv bruge kræfter på at holde sig oppe i seletøjet. Det er i princippet ren afslapning. Starten er blød med en glidende bevægelse op. Det eneste, der kan være belastende, er landingen, men det er primært den forreste person, der tager fra, og den bageste person skal bare følge med. Der er ingen fysiske krav til personen. Dertil kommer, at aktiviteten ifølge klager foregik i meget animeret tilstand. Det var ikke nogen fornuftsbeslutning. Generelt vedrørende materialet på Facebook tror jeg, det er velkendt, at der primært lægges det polerede, uproblematiske billede op. Klager kan ikke erindre, at han har stået i lang tid til et fotoshoot, og det bestrides, at tilfældige bemærkninger på Facebook har nogen reel bevismæssig værdi.

Det bestrides, at klager tilpasser oplysninger om sin helbredstilstand efter forholdene. Det fremgår klart af det samlede lægelige materiale, hvordan generne efter ulykken har påvirket ham. At han har undertrykt disse oplysninger for at få lov til at deltage i dykkerkursus kan ikke ændre herved. Der blev netop ikke foretaget nogen helbredsmæssig undersøgelse af klager forud for kurset.

I forhold til konkrete bemærkninger vedrørende dykkeraktiviteter bemærkes, at der ikke er foretaget dyk den 13. februar. Der afprøves dykkerudstyr i swimmingpool, og dette er ikke et dyk. Der henvises til, at der skulle være dykket 2 gange på forskellige steder den 20. marts. Det er ikke korrekt. At billeder er lagt op med denne dato, er ikke det samme, som at billedet er taget denne dato. Der er ikke foretaget flere dyk på samme dag. Det kunne klager simpelthen ikke holde til. Han havde problemer med at nå de 60 dyk, der var nødvendige for at gennemføre kurset, og derfor ville det ikke give nogen mening, at han skulle forsøge at holde dyk skjult. De dyk, der er foretaget, er nedskrevet i logbogen, og som det fremgår, er der tale om en meget lang periode, der var nødvendig, for at klager kunne gennemføre kurset.

Det bemærkes, at forsikringsdækningen yder dækning ved erhvervsevnetab på 50 %. Den aktivitet, klager p.t. har, og som også fremgår af det fremlagte observationsmateriale, er ikke uforenelig med de lægelige oplysninger der foreligger vedrørende skaden, og der er efter klagers opfattelse ingen tvivl om, at han opfylder betingelserne."

Heroverfor har selskabets advokat i brev af 29/6 2017 til nævnet blandt andet angivet:

"**Ad paragliding**

For det første henledes ankenævnets opmærksomhed på, at klager gennemførte aktiviteten med paragliding under en ferie og *'i meget animeret tilstand'*, jf. klagers advokats bemærkninger herom, i august 2009.
Som det bl.a. fremgår af den seneste speciallægeerklæring (bilag 34) af 9. maj 2017, havde klager på dette tidspunkt angivet forværring af sine symptomer og søvnproblemer samt øget hvilebehov, hvorfor klager i denne periode var igennem et fysioterapeutisk behandlingsforløb med i alt 30-40 fysioterapeutiske behandlinger over 2-3 måneder uden effekt.

Dette forekommer umiddelbart særdeles uoverensstemmende med deltagelse i paragliding ('i animeret tilstand') under ferie i udlandet (i [udlandet]?). Uanset, bedømmelserne foretaget af fuldmægtige på klagers advokats kontor, så har selskabets lægekonsulent angivet, at paragliding klart indebærer fysisk anstrengelse, der må anses for direkte stridende med det klagebillede, som klager fremførte forud for og efter deltagelsen i aktiviteten, jf. herved bl.a. under behandlingsforløbet ved Rygklinikken i … i efteråret 2009.

Ad dykkeruddannelse

Klagers advokat har anført, at dykkeruddannelsen er gennemført over tre måneder i starten af 2013 mod et normalt kursusforløb på seks uger, og at klager under forløbet måtte restituere sig betydeligt.

Det er endvidere anført, at det ikke er korrekt, at klager skulle have foretaget dyk den 13. februar 2013 eller to dyk den 20. marts 2013, som angivet af selskabet.

Selskabet har imidlertid heller ikke angivet dette. Jeg henviser herved til side 9, næstsidste afsnit i selskabets indlæg af 7. februar 2017 til ankenævnet, hvor det er anført, at klager på et Facebook-opslag den 13. februar 2013 ses hos et konkurrerende dykkerfirma, og at han den 20. marts 2013 lagde et foto op på Facebook fra et rev.

I relation til intensiteten og aktiviteten i forbindelse med dyk under opholdet i [udlandet] er selskabet for så vidt enig med klagers advokat i, at det i relation til gennemførelse af ud-

dannelsen ikke ville give mening for klager at 'skjule' sine dyk. Imidlertid bemærkes det, at dykket den 20. marts 2013 – som angivet – ikke tilknytter sig til uddannelsen, men må anses som et 'frivilligt' dyk, og at oversigten over de foretagne dyk er udarbejdet af klager selv.

Oversigten over dyk er i øvrigt ikke en certificeret kopi af klagers 'officielle' logbog for dyk, hvorved bemærkes, at det er normal praksis, at man udfylder logbogen efter hvert dyk med diverse oplysninger om selve dykket, og hvor en eventuel dykkermakker eller en instruktør bevidner dykket med stempel og angivelse af certifikat m.v.

Det bemærkes tillige – for god ordens skyld, at kommentarerne tit Facebook-opslaget fra dykket den 20. marts 2013 alle er af samme dato, altså 20. marts 2013. Dermed har det formodningen for sig, at fotoet er uploadet samme dag, som dykket er foretaget, hvilket i øvrigt også er bekræftet af klager i kommentarfeltet på Facebook.

I relation til klagers advokats angivelse af, at klager alene kunne klare ét dyk om dagen, så viser den af klager selv udfærdigede liste i alt 26 dage med dyk. Heraf er der to dage, hvor der kun var ét dyk, 16 dage med to dyk og fem dage med tre dyk (det ene i forbindelse med et såkaldt 'rescue scenario'), og endelig tre dage med hele fire dyk.

Det kortest loggede dyk var på 23 minutter (på en dag, hvor der blev gennemført tre dyk). Det længste dyk var på 48 minutter. Endvidere kan det af listen ses, at på de tre dage med fire registrerede dyk, er disse lige efter hinanden, nemlig i perioden fra den 7. – 9. februar 2013, hvor klager dykker i alt fra 2 timer og 47 minutter den 7. og 8. februar, og 2 timer og 19 minutter den 9. februar 2013.

Det forekommer således – fortsat – bemærkelsesværdigt, når det anføres nederst på side 5 i klagers advokats brev af 24. maj 2017, at klager ikke skulle kunne holde til flere dyk på en dag.

Ad klagers beskæftigelse i [firma]

Klagers advokat har anført, at klager ikke beskæftiger sig med fotografering men alene med at tage print fra den industrielle fotoprintmaskine ca. hver halve time. Dette står fortsat i kontrast til de fund, som selskabet har gjort ved søgning på internettet og for så vidt også i kontrast til de af [arbejdsskadeforsikringsselskab] foretagne observationer.

Af en række Facebook-opslag fremgår, at klager selv fotograferer eller aktivt assisterer ved fotooptagelser og i øvrigt er aktiv på flere andre områder, herunder som vært i forbindelse med åbent-hus ved [firmas] stand i et center, køb og salg af udstyr samt som model ved længerevarende sessions.

Til illustration heraf vedlægges en række forskellige Facebook-opslag fra 2014 sikret af selskabet i januar 2015. Der henvises til kommentarerne til opslagene, som viser klager i forbindelse med en række forskellige aktiviteter i tilknytning til firmaet.

Ad speciallægeerklæring af 9. maj 2017

Klagers advokat har i indlægget af 24. maj 2017 henvist til den senest udarbejdede neurologiske speciallægeerklæring af 9. maj 2017 (bilag 34), som er foretaget på foranledning af Arbejdsmarkedets Erhvervssikring i forbindelse med AES' genoptagelse af sagen på foranledning af arbejdsskadeforsikringsselskabet, [arbejdsskadeforsikringsselskab].

Indledningsvis bemærkes det, at speciallægen ifølge side 1 af erklæringen ikke synes at være blevet gjort bekendt med de af [arbejdsskadeforsikringsselskab] foretagne observationer, endsige de af selskabet i nærværende sag gjorte fund fra internettet.

Ligeledes synes speciallægen heller ikke at have været i besiddelse af speciallægeerklæring af 8. maj 2012 udfærdiget af speciallæge i reumatologi og intern medicin [speciallæge 3] (bilag 32), hvor det bl.a. på side 5 midt for udtales, at klagers gener er 'usædvanligt udtalte, når man tager i betragtning, at ingen af disse negative faktorer er til stede', og hvor det på side 6 angives, at der ikke fra et reumatologisk synspunkt er 'nogen hindring for, at klager kan udføre varierende arbejdsopgaver, gerne inden døre, eventuelt udendørs om sommeren....'.

I speciallægeerklæringen af 9. maj 2017 er endvidere ikke nævnt det voldstilfælde, som klager var udsat for i 2010, idet det dog bemærkes, at der ikke i de efterfølgende speciallægeerklæringer (med undtagelse af erklæringen fra [speciallæge 3], bilag 32) synes at have mistanke om blivende følger heraf.

Herudover fremgår det af erklæringen alene, at der er daglige smerter i hals- og brystrygsøjlen, som forværres ved stillesidden, bilkørsel eller løft, samt daglig hovedpine af 5-6 timers varighed, og som provokeres af belastninger.
Den objektive undersøgelse viser så godt som fuldstændigt normale forhold, herunder fri bevægelighed i nakken. Eneste 'klage' er angivelse af ømhed i de højresidige nakkefæster eller i lettere grad i højre skulderåg.

Resumé og konklusion i erklæringen baserer sig således reelt set alene på klagers subjektive angivelser af smerter, idet det i speciallægeerklæringen konstateres, at der objektivt er normal bevægelighed af halsrygsøjlen og ikke er tegn på nerverods-påvirkning efter det, som speciallægen betegner som et lavenergitraume (side 5).

På dette grundlag synes speciallægeerklæringen mest af alt at være af refererende karakter i forhold til de tidligere erklæringer, der er afgivet i sagen, og igen baserer speciallægen øjensynligt alene konklusionen på rent subjektive angivelser af generne, idet det bemærkes, at speciallægen som angivet ikke har haft adgang til de yderste relevante akter i form af [arbejdsskadeforsikringsselskab] observationer og undersøgelser samt Nordeas undersøgelser i sagen.

Sammenfatning

Sammenfattende giver klagers indlæg af 24. maj 2017 således ikke selskabet anledning til en revurdering, idet det fastholdes, at klager på grundlag af de selskabet og [arbejdsskadeforsikringsselskab] foretagne undersøgelser har bragt sig selv i en bevismæssigt svær situation og dermed ikke har løftet bevisbyrden for, at hans erhvervsevne er nedsat i dækningsberettigende grad."

I brev af 14/8 2017 til nævnet har klagerens advokat blandt andet anført:

"I forhold til oplysning paragliding kan det oplyses, at den aktivitet, min klient deltog i, ikke var paragliding men parasailing. Det fastholdes, at det ikke indebærer nogen egentlig fysisk anstrengelse. Dette fremgår også af videoen. Fra stående position er der ganske få skridt til, man bliver løftet op via optræk efter motorbåd og derefter bliver trukket indtil landing, der også foregår ganske langsomt, hvor deltageren lander på benene og straks står

stille. Der er ikke tale om en 'faldskærmslanding'. Det kan for en god ordens skyld oplyses, at ferien foregik på … i …

Vedrørende dykkeruddannelse bemærkes, at den fremsendte liste er renskrivning af den officielle logbog, der er i en sørgelig tilstand på grund af vandpåvirkning. Af hensyn til den mistænkeliggørelse, der er angivet i svar fra selskabets advokat, fremlægges dog hermed kopi af den officielle logbog. De dyk, der er foretaget, og som min klient har oplyst om, er de dyk, der er anført og registreret. Det er korrekt, at der er dage, hvor der er foretaget flere dyk. Hvis jeg tidligere har givet udtryk for noget andet, skyldes det min misforståelse. Listen over dyk har været fremlagt fra min klients side helt åbent og er i overensstemmelse med den officielle logbog. Jeg henviser til tidligere bemærkninger vedrørende dykkeruddannelsesforløbet.

Vedrørende beskæftigelse i [firma] henvises også til tidligere oplysninger. Min klient er eneejer af virksomheden, men det var [skolekammerat] som fotograf, der skulle være ansigtet udadtil og forestå fotograferingsdelen. Min klient har ikke lagt skjul på, at han naturligt har været på arbejdsstedet og også deltaget i det omfang, han kunne. Håbet var, som tidligere anført, at virksomheden kunne få et omfang, så den ikke gav underskud, men kunne aflønne [skolekammerat] og skabe en hverdag for min klient.

Det fastholdes, at min klient på ingen måde har deltaget i aktiviteter, der dokumenterer en erhvervsevne, der gør ham uberettiget til dækning.

I forhold til det fremlagte billedmateriale bemærkes særskilt:

1. Billedserie på Facebook, der viser lakering.
Det er min klient, der er model på billedet. Det er fotografen [skolekammerat], der har taget billedet med henblik på Facebook opslag, der gerne skulle vise, at virksomheden var i gang. Billedet skulle vise, at dette var en service, som virksomheden tilbød. Det er ikke et udtryk for, at min klient har haft en arbejdsdag med lakering.

2. Billede der viser [klageren] med en tommestok foran et billede.
Billedet er taget i forbindelse med virksomhedens opstart, hvor [klageren] og [skolekammerat] hængte billeder op i eget lokale. Min klient kan ikke huske, om han har boret huller i væggen til ophæng eller holdt støvsugeren for at opfange murstøv i forbindelse med boring. Uanset hvad er der tale om en ganske kortvarig aktivitet i forbindelse med, at virksomheden skulle i gang, og at man gerne ville promovere virksomheden på Facebook.

3. Billede der viser [klageren] i vand med stige.
Billedet er taget i min klients forældres lade, hvor der skulle opstilles set til modelbillede. Min klient havde hjulpet med at sætte slangen op, der skulle indikere regnvand, og billedet er taget i det øjeblik, han træder ned af stigen og ned i bassinet. Det er således korrekt, at min klient har været på modelsettet, men han har foretaget ganske få aktiviteter og har naturligvis ikke stået model i 1 time. Der er nok ikke så meget salg i billeder af min klient. Der vedhæftes de modelbilleder, der efterfølgende blev taget på settet. Min klient har nok siddet på settet og ventet på, at fotograferingen blev afsluttet.

4. Billeder fra Åbent Hus reception.
Fra virksomhedens åbning blev der inviteret gæster til åbent hus, hvor gæsterne selv kunne gå ind og tage sjove billeder i photobooth. Min klient tog også et par billeder sammen med kærestens døtre og oplyser, at hans skade jo ikke gør ham ude af stand til at

løfte. Det har bare nogle helbredsmæssige konsekvenser bagefter. Det er et valg, der bliver truffet hver gang, også for ikke at være en ren grønsag over for familien og børnene.

Min klient var tilstede under åbningsreceptionen 3-4 timer. Fortsat i håb om at virksomheden kunne føre til noget både for [skolekammerat] og ham selv.

5. Billede fra bryllupssession.
Gommen er en barndomsven, og han havde foreslået, at [klageren] kom, når de var ved at være færdige med at tage billederne, så de kunne drikke en øl sammen på … i …, hvor billederne er taget. Min klient kom derfor tilstede ved slutningen af fotosessionen og fik en øl sammen med brudeparret, inden de skulle videre. Min klient har i sin tid modtaget ordren og videregivet den til [skolekammerat] men har ikke deltaget aktivt i fotosettet.

6. Billedserie [barn 1] og [barn 2].
Som det fremgår, er det lagt på [firma] med henvisning til '…'. … er også en bekendt, der selv er amatørfotograf. Min klient spurgte, om de måtte tage billeder af børnene til brug for markedsføring. Min klient var ikke tilstede under denne fotoseance. … der har kommenteret opslaget på Facebook, har ikke nogen forbindelse til børnene på billedet og har blot kommenteret på de oplagte billeder. Hun er også en bekendt og har formentlig villet udbrede de gode billeder. Hun har ikke haft noget kendskab til, hvem der har deltaget i fotosessionen.

7. Graviditetsbillede ...
Min klient har ikke deltaget i fotosessionen. Der er igen tale om et vennepar, hvor hun ønskede billeder. Min klient indvilligede i, at [skolekammerat] kunne tage billeder, hvis de måtte bruge dem markedsføringsmæssigt. Han har som nævnt ikke deltaget i fotoseancen.

8. Billede Hotel ...
Igen er det [skolekammerat], der har taget billedet med min klient som model til brug for Facebook. Min klient har været tilstede i forbindelse med billedoptagelser ud over … Havn, men har ikke haft en aktiv rolle ud over, at han kender hotelejeren via sin far og spurgte, om de måtte gå op på taget for at tage billeder. Igen et forsøg på at få virksomheden i gang.

9. Billedserie træarbejde.
Min klient var med på settet. Har ikke været med til egentlig opstilling, men billedet, der er lidt grynet, viser ham enten holde et lille spejl for at reflektere eller måske pudse et glas til opsætning. Derudover har han ikke deltaget i selve foto-seancen.

Samlet for billederne punkt 5-9 bemærkes, at de pågældende kunder vil kunne afgive forklaring om, at min klients aktivitet i forbindelse med optagelserne har været ganske minimale, eller at han ikke har været tilstede.

Det er naturligvis korrekt, at min klient som ejer af virksomheden er den, der har stået som sælger i forbindelse med køb/salg af udstyr. Min klient har aldrig benægtet, at han som eneejer af virksomheden har forsøgt at opstarte projektet og også har deltaget med de begrænsninger han har som følge af skaden.

10. Billeder Fotoudstyr og rygsæk.
Specielt i forhold til kamerarygsæk bemærkes, at der netop er tale om en rygsæk, der giver hoftestøtte. En almindelig fototaske vil være for belastende. Det er naturligvis ikke ensbetydende med, at den skal fyldes op, og udtrykket 'gå langt' er vel individuelt.

11. Billeder Rød Løber arrangement [film].
[Firma] var tilstede i forbindelse med premiere på [film] i …. Aktiviteten varede ½ - 1 time forud for filmen startede, hvor min klient også var tilstede. Det var fotografen [skolekammerat], der varetog selve opstilling og fotografering.

12. Billede Storcenter ...
Min klient deltog i markedsføring på [storcenter] på den måde, at han hver morgen tog med derhen for at holde øje med udstyret, medens [skolekammerat] hentede det i parkeringskælderen. Dette for at sikre, at det ikke forsvandt, medens [skolekammerat] hentede resten af udstyret. Tilsvarende kom min klient tilstede, når dagen var slut for at sikre, at udstyret ikke forsvandt, når [skolekammerat] bar det ned i bilen. Derudover har min klient ikke deltaget i aktiviteten.

Som tidligere nævnt er min klient berettiget til dækning ved nedsættelse af erhvervsevne, hvor erhvervsevnen bliver nedsat med halvdelen eller derunder af den fulde erhvervsevne.

Min klient var forud for skaden aflønnet med cirka kr. 50.000,00 pr. måned.
De aktiviteter, min klient har udført i virksomheden hos [firma], kan på ingen måde sidestilles med erhvervsaktivitet på 50 %, ligesom aktiviteterne på ingen måde er i uoverensstemmelse med de helbredsoplysninger, der i øvrigt foreligger vedrørende min klient.

Virksomheden oppebar underskud, og samarbejdet med [skolekammerat] ophørte derfor i efteråret 2016. Min klient forsøger at videreføre virksomheden, men der foretages ikke fotografering, da der ikke var mulighed for aflønning af fotografen, og lokalet er også opsagt. Min klient laver prints derhjemme og har et samarbejde med enkelte af byens fotografer, ligesom han kan lave prints til håndværksmestre af arkitekttegninger. Der er tale om en arbejdsindsats på maks. 5 timer om ugen, når det går godt. Håbet er, at der kan opnås en indtjening, så min klient skattemæssigt kan udnytte det underskud, der er oparbejdet, og så min klient ikke bare skal sidde og glo.

For en god ordens skyld oplyses også, at min klient altid har været interesseret i fotografi, siden han boede på … og har haft interesse for landskabsfotografering. Han har fortsat denne hobby.

Det bemærkes igen, at der må foretages en samlet og lidt bredere vurdering af min klients helbredsforhold og erhvervsevne i forhold til den tegnede forsikring. Det er de færreste af os, der kan defineres af de spredte billeder, der lægges op på Facebook."

Selskabet har i brev af 28/9 2017 til nævnet blandt andet bemærket:

"I fortsættelse af klagers advokats indlæg af 14./17. august 2017 har jeg på vegne af selskabet fundet det nødvendigt at fremkomme med enkelte afsluttende bemærkninger relaterende sig til klagers advokats fremsendelse af logbogen over de foretagne dyk i [udlandet].

Det kan således konstateres, at klagers advokat i brev af 1. december 2015 til [arbejdsskadeforsikringsselskab] angav (øverst side 2), at dykkerkurset (Rescue Diver og Divemaster) i [udlandet] normalt varede seks uger, men at det var urealistisk for klager, der derfor havde sat tre måneder af til projektet fra januar til marts 2013. Det blev samtidig angivet, at han maksimalt gennemførte et dyk om dagen af 20 minutters varighed og konditionselementerne i dykkeruddannelsen blev gennemført over tre måneder.

I klagers advokats brev af 24. maj 2017 angives det (sidste afsnit på side 5), at der ikke var foretaget dyk den 13. februar 2013, og at der ikke var dykket to gange den 20. marts 2013. Det angives endvidere, at klager skulle have haft svært at nå de 60 dyk, der er nødvendige for at gennemføre kurset i [udlandet].

Til disse tidligere angivelser fra klagers side bemærkes for det første, at logbogen viser, at klager slet ikke havde dykkercertifikat, da han ankom til [udlandet] i januar 2013. Dette medførte, at klager var nødt til at starte med at tage *'almindeligt'* dykkercertifikat '(*… Open Water'*), hvorefter han tog *'Advanced Open Water'* og Nitrox-kursus, før han kunne gå i gang med at tage *'Rescue diver'* og endelig *'Divemaster'*-delen.

Som det fremgår af selskabets advokats brev af 22. juni 2016, blev der allerede på dette tidspunkt redegjort for, at selskabet (uden held) havde forespurgt til, hvornår klager havde gennemført de krævede 20 dyk forud for opstart på *'Rescue diver'*-uddannelsen og herunder på spørgsmålet om, hvornår han skulle have bestået *'Open Water/… Advanced Open Water'*-kurserne. Der henvises til mit brev af 22. juni 2016 til klagers advokat, side 2, afsnit 5.
Det kan således konstateres, at klager under uddannelsen i [udlandet] ikke alene har gennemført to kurser (*'Rescue diver'* og *'Divemaster'*-uddannelsen), men derimod fem kurser, idet han er startet op *'fra bunden'* med at tage almindeligt dykkercertifikat ('*… Open Water/ … Advanced Open Water*').

Klager har undladt at give selskabet disse oplysninger gennem hele forløbet. Derimod synes det at fremstå som om, at klager har ønsket at tilkendegive, at han *'alene'* har taget de to uddannelser, og at baggrunden for det lange ophold hos [dykkersted] var som følge af klagers gener. Dette er imidlertid i strid med den nu fremsendte dykkerlogbog.

Det kan her konstateres, at klager gennemførte grunduddannelsen som (*'… Open Water'*-dykker) ved dyk foretaget den 1. til 4. januar samt 8. og 9. januar 2013. På den efterfølgende side i logbogen fremgår det, at [dykkersted] ønsker klager tillykke med at være blevet *'… Open Water-diver'*.

Herefter fremgår det af logbogen, at han har gennemført *'Advanced Open Water'*-uddannelsen formentlig ved dykkene nr. 5-9, men efter al sandsynlighed mindst til dyk nr. 17 den 19. januar 2013, jf. logbogen. Bemærk i den forbindelse, at der gennemføres tre dyk den 10. januar 2013, to dyk den 11. januar 2013, to dyk den 16. januar 2013, to dyk den 17. januar 2013 og tre dyk den 19. januar 2013. Igen skal dette sættes i forhold til klagers tidligere oplysning om ikke at have gennemført mere end et dyk pr. dag, da dette var for udmarvende.

For så vidt angår Nitrox-uddannelsen er denne formentlig startet allerede fra dyk nr. 11 og frem i logbogen, idet der for dyk nr. 11 i kommentarfeltet er angivet procenttal.

'Rescue diver'-kurset må ifølge logbogen anses for at være opstartet ved dyk nr. 22 den 29. januar 2013 (hvilken dag, der i øvrigt er to dyk) og frem til minimum dyk nr. 26 den 30. januar 2013 (på hvilken dag, der i øvrigt er tre dyk).

Herefter er der i logbogen angivet *'fun-dives'* frem til den 26. februar 2013, hvor det afsluttes med dyk nr. 52. Herefter tages der en ny logbog i brug en såkaldt Professional Training Log, som starter med dyk nr. 53 den 10. marts 2013.

Dette indikerer, at klager starter med sit trænings- og praktikdyk i den såkaldte *'Dive Master'*-uddannelse i marts 2013 og ni dage frem. Noget tyder samtidig på, at klager formentlig har haft en dykkerelev ved navn … med på dyk i forbindelse med *'Open Water 1'* og *'2'* som dette er beskrevet i dyk nr. 60 og 61 under ledelse af en instruktør nr. …, jf. igen loggen. Det sidste dyk, der er noteret log på, er den 19. marts 2013. I den forbindelse bemærkes det, at der dagen efter den 20. marts 2013 er lagt et billede op af klager på Facebook, og det angives i kommentaren, at billedet skulle være taget samme dag.

Den 23. marts 2013 er der fra [dykkersteds] side lagt et foto op af klager, der er i gang med at gennemføre snorkeltesten, som resortet afholder en til to gange om måneden for at fejre de *'Divemastere'*, der har bestået kurset. Dette indikerer, at kurset er gennemført ca. 20. marts 2013.

Dermed er det næppe sandsynligt, at klager skulle have brugt mere end seks uger på *'Dive Master'*-uddannelsen som angivet. Efter den fremlagte dokumentation i form af logbogen, starter Klagers dykkerpraktik i relation til uddannelsen den 10. marts 2013 og afsluttes den 20. marts 2013. Hvor længe Klager forud herfor har brugt på teori, kan ikke udlæses af dykkerloggen.

Selskabet vedlægger som bilag og til ankenævnets orientering uddrag fra en dansk hjemmeside om gennemførelsen af *'… Open Water'* og *'Advanced Open Water'*-kurserne samt klip fra [dykkersteds] hjemmeside for så vidt angår kurserne.

Særligt i forhold til kravene til dykkeruddannelsen er det af klagers advokat anført, at et dansk dykkerkursus ikke kan sammenlignes med kravene til gennemførelse af dykkerkurser under en ferie i [udlandet]. Det bemærkes i den forbindelse, at et *'…'* er et internationalt dykkercertifikat med ens krav i hele verden og kravet til uddannelserne håndhæves i hele verden. At der er forskel i undervandsforhold som f.eks. temperatur, strøm og sigt ændrer ikke på, at kravene til uddannelsen er ens.

Det bemærkes for god ordens skyld, at en væsentlig del af nærværende sag for ankenævnet er kommet til at dreje sig om klagers gennemførelse af dykkeruddannelsen i [udlandet].

Dette skyldes imidlertid også, at klager nærmest konsekvent har *'underdrevet'*, hvad der kræves for at gennemføre dykkeruddannelsen, ligesom klager – efter selskabets opfattelse – har givet i bedste fald misvisende oplysninger om gennemførelsen af uddannelsesforløbet ved [dykkersted] i [udlandet], hvor han på små tre måneder har gennemført hele fem dykkeruddannelser og i øvrigt imellem uddannelserne har gennemført et betydeligt antal *'fun-dives'*."

25. 90359

Klageren har i brev af 11/10 2017 til nævnet blandt andet oplyst:

> "Da det fremgår af bemærkningerne fra [selskabet], at der er flere misforståelser i forhold til oplysninger om tidspunkter for dyk m.v., ligesom der også kan være misforståelser fra min side, har jeg valgt nedenfor at indsætte min klients kommentarer til materialet uredigeret. Min klient har gennemgået logmaterialet fra [udlandet], da de datoer, der er anført fra [selskabet], ikke stemmer overens med virkeligheden. Min klients bemærkninger til brevet fra [selskabet] er således:
>
> **'Side 1 afsnit 22:**
> …
> **Kommentar:**
>
> Jeg har sagt at jeg har taget dykkerkursus som normalt varer 6 uger. Ikke hvilket kursus jeg har taget. Jeg har ikke nævnt Rescue Diver & Divemaster.
>
> Som det fremgår af vedlagte mail af 20/21. Februar 2012 hvor jeg får svar fra …/ [dykkersted] om hvor lang tid det tager at gennemføre forløbet.
>
> I mailen skriver han bl.a. at jeg skal påregne 14 dage til de indledende kurser og mellem 4-8 uger derfra til at gennemføre livemaster delen.
>
> Ifølge log-bogen og den vedhæftede oversigt, bruger jeg 24 dage på de indledende kurser hvoraf 11 dage er uden aktivitet.
>
> I dit brev af 1. December 2015, har du skrevet:
>
> *'Min klient havde besluttet hjemmefra, at han ville prøve at gennemføre så meget, han kunne. Han var træt af at kigge ind i væggen, og han var også besluttet på at udholde visse helbredsgener, som han vidste, ville komme.'*
>
> Så jeg var allerede bevidst om at det ville blive hårdt men at jeg ville gore hvad jeg kunne for at gennemføre.
>
> Ang det med max 1 dyk om dagen af 20 min varighed, må være en misforståelse, som jeg ikke kan se hvor kommer fra.
>
> **Side 1 afsnit 3:**
> …
> **Kommentar:**
>
> Som det ses på vedhæftede billede af opslag fra Facebook, er der ikke tale om at det er d. 13. Februar 2013 jeg tester udstyret i poolen, for opslaget er lavet på facebook d. 11. Februar 2013.
>
> Den 20 marts 2013 handler om det billede på facebook som jeg ikke kan huske om vi er gået i fra stranden eller blevet sat af af en båd for at snorkle i land. Desuden gennemfører jeg DiveMaster-kurset d. 19. Marts 2013 (Dyk 61), det kan også være derfor at jeg ikke har skrevet det i log-bogen, da det ikke har nogen betydning for gennemførelsen.
>
> Og som du også skriver i brevet af d. 24. Maj 2017:

'At billeder er lagt op med denne dato, er ikke det samme, som at billedet er taget denne dato.'

Side 1 afsnit 4:

…

Kommentar:

Jeg har aldrig påstået at jeg havde noget dykkercertifikat I forvejen. Igen som I afsnit 2, må jeg henvise til den mail jeg har skrevet med [dykkersted] I februar 2012 hvor jeg spørger på hele pakken fra Open Water til Divemaster. Hvilket kan gøres på 14 dages indledende kurser (Open water/Advanced OpenWater/Rescue) + 4 uger som minimum som står i samme mail.

Side 2 afsnit 4:

…

Kommentar:

Som det ses I logbogen og I vedhæftede oversigt, så er der ikke foretaget dyk d. 1. til 4. Januar, da jeg først rejste fra [Danmark] d. 3 januar og først kom til [udlandet] d. 4. Januar

… Open Water er gennemført ved teoriprøve d. 6. januar, pool-øvelser d. 7. januar. Samt dyk d. 8. og 9. Januar 2013.

Side 2 afsnit 5:

…

Kommentar:

Advanced Open Water er gennemført ved dyk d. 10. og 11. Januar 2013.

Side 2 afsnit 6:

…

Kommentar:

Det er korrekt at Nitrox-kurset er gennemført ved dyk nr. 11 som er fortaget d. 16. Januar 2013. Dette kursus kræver normalt 2 dyk, men hvis man allerede har gennemført '… Advanced Open Water' gives der merit for det ene dyk.

Side 2 afsnit 7:

…

Kommentar:

Det er korrekt at '… Rescue Diver'-kurset er startet ved dyk nr. 22 d. 29. Januar 2013. Hvad angår de 3 dyk på kursets 2. dag, så 'tæller' det som 3 dyk, da der laves forskellige øvelser ved overfladen og under overfladen (bjærgning mv. som du også har skrevet om tidligere) Dette var den absolut hårdeste del af kurset, som du også har skrevet tidligere.

Side 2 Afsnit 8:
…
Kommentar:

Grunden til at jeg skifter logbog efter dyk nr. 52 d. 26. Februar 2013 skyldes at den er så medtaget af vand at på daværende tidspunkt ikke er til at skrive i længere. Men som det fremgår I den logbog ved dyk nr. 44 d. 17/02/2017, så har jeg allerede mit første DSD-assist-dyk som en del af Divemaster-kurset, på det tidspunkt og ikke først ved dyk nr. 53 d. 10. Marts 2013.

Side 3 afsnit:
…
Kommentar:

Selve Divermaster kurset bestås ved gennemført dyk nr. 61 d. 19. Marts 2013.
Fejringen 'snorkel-testen' blev gennemført d. 22. Marts 2013, da heller ikke dette billede ikke er lagt op på facebook same dag som det er taget……

Side 3 afsnit 5:
…
Kommentar:

Det er korrekt at et … certifikat er med ens krav i hele verden. Men her stopper sammenligningen også mellem at gennemføre kravene i Danmark og I [udlandet]. Klimaet I [udlandet] gør det unægteligt nemmere at gennemføre når man har de gener jeg har.

En maraton er 42,195 meter, men det er jo ikke ligegyldigt om det er i 5 graders frost eller i 20 graders varme.

Side 3 afsnit 7:
…
Kommentar:

Igen må jeg henvise til at jeg aldrig har sagt at jeg kun har gennemført 2 kurser. Som der også står I mailen med [dykkersted] er det netop et forløb jeg skulle igennem som indeholdt flere kurser/del-elementer. Et af kravende for at gennemføre DiveMasterkurset er at man har gennemført 60 dyk, hvilket også er en af årsagerne til at der er så mange 'fun-dives'.

Der er rigtig mange datoer I denne sag og det kan derfor være svært at holde styr på dem alle. Det viser dette ophold i [udlandet], hvor der har været op til flere misforståelser i datoer fra begge sider i sagen.

Dage på …: 81 Dage med dyk: 26
Dage med anden aktivitet: 3
Dage uden dyk: 48

Så heller ikke her har jeg overskredet 50% erhvervsevnetab."

Selskabet har i brev af 10/11 2017 til nævnet blandt andet bemærket:

> "Selskabet henviser imidlertid igen til det forhold, at klagers dykkeraktiviteter kun er et af flere forhold, der er indgået i selskabets samlede bedømmelse af sagen. Således henviser selskabet fortsat til de tidligere fremhævede oplysninger vedrørende klagers aktiviteter i tilknytning til [firma] tillige med observationsmaterialet fra [arbejdsskadeforsikringsselskab], der er indgået med væsentlig vægt i selskabets vurdering af, at klager ikke har dokumenteret at opfylde betingelserne for udbetaling ved nedsat erhvervsevne og præmiefritagelse.
>
> Ad oplysningerne om dykkeruddannelsens indhold og varighed
>
> Klager har på side 2 i brev af 11. oktober 2017 angivet, at han har sagt, at han har taget et dykkerkursus som normalt varer 6 uger, men ikke hvilket kursus han har taget, og at han således ikke specifikt har nævnt Rescue Diver og Divemaster-kursus.
>
> Hertil bemærker selskabet, at selskabet fandt oplysningerne om klagers gennemførelse af Divemaster-uddannelsen ved en open source-søgning på internettet og spurgte herefter ind til klagers gennemførelse af uddannelsen med uddybende spørgsmål. Disse har klager gennem forløbet reelt set undladt at svare på, hvilket har efterladt selskabet med det indtryk, at klager alene gennemførte Rescuediver- og Divemaster-uddannelsen. Det har imidlertid vist sig ikke at være tilfældet. Klagers uddannelsesforløb har været langt mere omfattende.
>
> I relation til den af klager nu fremlagte mailkorrespondance fra februar 2012 bemærkes det, at det af korrespondancen fremgår, at klager forud for gennemførelsen af uddannelsen har gennemgået en obligatorisk lægeundersøgelse, som han har bestået for overhovedet at få lov til at gennemføre uddannelsen. Dette burde ikke have været muligt med de gener, som klager har angivet til selskabet og under tidligere lægeundersøgelser.
>
> I den forbindelse bemærkes det tillige, at det er bemærkelsesværdigt, at det af mailkorrespondancen kan ses, at klager allerede i februar 2012 påbegyndte planlægningen af gennemførelsen af dykkeruddannelsen, hvilket var ganske kort tid efter, at klager blev tilkendt førtidspension pr. 1. januar 2012.
>
> Ad datoer
>
> I forhold til klagers gennemgang af billeder mv., er det korrekt som angivet af klager, at fotoet af et dyk i en pool er foretaget 11. februar 2013 og ikke som angivet af selskabet den 13. februar 2013.
>
> Særligt i relation til dateringerne angivet fra den 1.- 4. januar 2013, er det korrekt – som angivet af klager – at der ikke i loggen er anført sådanne dyk. Dette skyldes en fejlangivelse hos selskabets advokat, idet der rettelig skulle have stået, at klager gennemførte dyk nr. 1-4 den 8. og 9. januar 2013 i stedet for – som det kom til udtryk – at klager gennemførte dyk den 1.-4. januar 2013.
>
> I forhold til selve Divemasteruddannelsen er denne gennemført af klager på 4 uger og 2 dage, da han selv oplyser, at han er startet uddannelsen med dyk 44 den 17. februar 2013 og afslutter denne den 19. marts 2013. Klager her indledningsvist oplyst tit selskabet, at han havde sat 3 måneder af hertil.

I relation til billedet af 20. marts 2013 (omtalt i klagers brev af 11. oktober 2017, side 3, øverst), bemærkes det, at klager postede billedet på Facebook den 20. marts 2013. Billedet er fra [rev], som er kunstigt lavet af dykkerresortet og ligger ca. 400 meter fra land på 10-12 meters dybde. Det pågældende foto er taget helt nede ved havbunden, og det må derfor anses for helt usandsynligt, at det skulle være taget under en tilfældig snorkeltur, som klager selv angiver.

Ad klagers dykkercertifikat (klagers brev af 11. oktober 2017, side 3)

Selskabet har – som angivet – tidligere spurgt ind til klagers forudgående uddannelse forud for gennemførelsen af Divemaster-uddannelsen, da der netop foreligger krav til dette. Spørgsmålene er aldrig blevet besvaret af klager og har efterladt selskabet i den tro, at klager alene gennemførte Rescue- og Divemaster-uddannelsen under sit ophold hos [dykkersted]. Det viser sig imidlertid nu, at der er tale om reelt 9 kurser, som klager gennemførte i forbindelse med sit ophold:

- … Open Water kursus
- … Advanced Open Water kursus
- Emergency First Responder (førstehjælp)
- … Rescue Diver kursus
- … Divemaster kursus
- … Oxygen Provider kursus
- … Enriched Air Diver kursus (Nitrox)
- … Deep Diver Specialty
- … Wreck Diver Specialty

Det bemærkes, at selskabet først ved seneste gennemgang af klagers logbog har bemærket, at han tillige ses at have gennemført uddannelse i dybdedyk (… Deep Diver Specialty) og vragdykning (… Wreck Diver Specialty)

Ad generelle oplysninger om klagers dykkeraktiviteter i [udlandet]
Som det er angivet flere gange, har selskabet meget langt i forløbet været i den tro, at klager i [udlandet] alene gennemførte selve Rescue- og Divemaster-uddannelsen.

Det bemærkes i den henseende, at klagers advokat i sit indlæg til Arbejdsmarkedets Erhvervssikring af 1. december 2015 heller ikke synes at have været bekendt med omfanget af klagers aktiviteter under opholdet hos [dykkersted] og herunder have gennemført hele 9 dykkerkurser under opholdet. Således anførte klagers advokat i sit indlæg til Arbejdsmarkedets Erhvervssikring følgende:

'Det er rigtigt, at kurset normalt varer 6 uger, men det var urealistisk for min klient, der derfor havde sat 3 måneder af til projektet fra januar til marts 2013'.

Dette illustrerer, hvorledes klager gennem forløbet har forsøgt at 'underspille' omfanget af sine aktiviteter under gennemførelsen af den komplette dykkeruddannelse (9 kurser) i [udlandet], efter at klager i øvrigt – efter eget udsagn – undlod at oplyse om samtlige sine angiveligt ganske omfattende gener under udfyldelsen af sin 'medical statement', der herefter blev godkendt af en læge, som fandt klager egnet, jf. brev af 11. juli 2016 fra klagers advokat.

> I øvrigt skal disse forhold sammenholdes med speciallægeerklæring udfærdiget af [speciallæge 4] baggrund af undersøgelse af 29. maj 2013, det vil sige relativt kort tid efter, at klager var kommet retur efter gennemførelsen af hele dykkeruddannelsen i [udlandet].
>
> Heraf fremgik blandt andet af klagers oplysninger om daglige funktioner, at han alene kunne deltage i lettere rengøring, at han ikke kunne passe en lille have på ca. 20 m2, at han godt kunne flyve (for eksempel på ferie til …), og at han prøvede at holde sig i gang, men ikke kunne dyrke hårdere motion.
>
> Intet sted er det således til speciallægen oplyst, at klager fra januar til marts 2013 havde opholdt sig i [udlandet], hvor han som angivet havde gennemført hele den omfattende dykkeruddannelse.
>
> Klager angiver afslutningsvis (brev af 11. oktober 2017, side 8) sine dage med aktiviteter under opholdet i [udlandet] (i alt 81 dage). Klager har i den forbindelse blandt andet anført, at ud af de 81 dage var der alene 26 dage med dyk og 48 dage uden dyk.
>
> Hertil bemærkes, at der er en del teori, der skal gennemføres forud for den praktiske gennemførelse af dykkerkurserne, og altså således en betydelig forberedelsesdel.
> …
> Sammenfattende må dette anses for at skærpe klagers bevisbyrde i forhold til, at han opfylder og har opfyldt kravene til nedsættelse af erhvervsevnen i dækningsberettigende grad."

I brev af 5/1 2018 er klagerens advokat kommet med supplerende bemærkninger.

Nævnet har fået forelagt bilag fra sagen.

I "erklæring 2" modtaget hos selskabet den 20/8 2015 har klageren blandt andet oplyst, at hans tilstand er uændret, og at han arbejdede ½-1 timer om dagen og at han havde gjort dette siden 1/2 2014 med et samlet timetal på 4-5 timer pr. uge. I et samtidig udfyldt funktionsskema anførte klageren, at han ikke kunne cykle, at han maksimalt kunne køre bil ½-1 time, og at han kun i begrænset omfang kunne gå på stige, ujævnt terræn m.v. Klageren anførte, at han erhvervsmæssigt ikke kunne belastes, og at han ikke kunne koncentrere sig i længere tid ad gangen, klare bilkørsel, sidde ved computer osv. I relation til gener angav klageren, at der var daglig hovedpine, koncentrationsbesvær, smerter i nakke, skuldre og øvre del af ryggen.

I arbejdsskadeforsikringsselskabets brev af 24/11 2015 til Arbejdsmarkedets Erhvervssikring fremgår det blandt andet:

> "**Anmodning om genoptagelse**

Skadelidte: [klageren], …

På baggrund af sagens genstand, har vi gennemgået sagen igen, samt søgt efter nye oplysninger i sagen.

[Klagerens] gener og funktion blev vurderet og opgjort I henholdsvis oktober 2010 og april 2012. Ud fra lægefaglig erfaring vil gener efter en såkaldt piskesmældslæsion bedres over tid, hvilket vi finder er tilfældet med [klagerens] gener og dermed funktion.

Under søgningen efter nye oplysninger i sagen, kan vi se, at [klageren] i 2013 gennemgik to dykkeruddannelser. Der er tale om et … Rescue Dive kursus, som varer ca. 4 dage og et efterfølgende 6 ugers … Divemaster kursus. Disse kurser kræver, så vidt vi er orienteret, et almindeligt sundt helbred, teoretiske færdigheder og fysiske færdigheder – dvs. god fysisk form.

Prøven består bl.a. af en konditionsprøve bestående af følgende elementer:

400 meter svøm på maksimalt 11 minutter
Vandtrædning 115 minutter
100 meters bjærgning af træt dykker iført SCUBA, opgaven skal klares på maksimalt 4 minutter og 20 sekunder
800 meter svøm med svømmefødder, snorkel og maske på maksimalt 18 minutter og 20 sekunder
Skills demonstation af 20 øvelser, 2 praktiske øvelser i bassin og 2 praktiske øvelser på åbenvand

Vi finder ikke, at kravende til disse kurser er forenelige med det funktionsniveau, som blev beskrevet ved afgørelserne. Vi har haft sagen forelagt for vores lægekonsulent, som understøtter dette med, at den fysiske udfoldelse på dykkerferien i 2013, ikke hænger sammen med, at han skulle have en svær piskesmældsskade med ubetydeligt arbejdsmæssigt funktionsniveau.

På Facebook har vi fundet billeder af [klageren] i dykkerudstyr.

Ved yderligere søgning fandt vi ligeledes, at [klageren] pr. 1. februar 2014 etablerede [firma], cvr. nr. … [Klageren] er påført som stifter og direktør. På trods af, at firmaet i 2014, havde et underskud, finder vi, at det viser, at [klageren] må have genvundet en stor del af den funktion, som i 2012 blev vurderet nærmest Ikke eksisterende.

Til yderligere understøttelse af dette, valgte vi, at observere [klageren] i en kortere periode fra 1. juni 2015 til 4. juni 2015.

I denne periode blev [klageren] set møde dagligt i op i firmaet, og være tilstede der i op til 7 timer og 20 minutter. I den begrænsede periode på 4 dage, observerede vi [klageren] være til stede i firmaet i sammenlagt ca. 18 timer og 40 minutter. Da vores observatører forlod observationen på 4. dagen, befandt [klageren] sig stadig i firmaet.

Vi kan af gode grunde ikke redegøre for, hvad [klageren] foretog sig, da han opholdte sig på firmaadressen, men vi finder, at der er stor sandsynlighed for, at det er arbejdsrelateret. Vi finder således, at det funktionsniveau på 3-4 timer ugentligt, som [klageren] viste i arbejdsprøvningen tilbage i 2011, må være væsentligt forbedret.

Han blev i øvrigt set føre bil og bevæge sig uden synlige problemer eller gener. På begrund heraf, skal vi anmode om, at sagen genoptages.

Vi har orienteret [klageren] om dette, og bedt han komme med eventuelle kommentarer hertil, men vi har ikke fået nogen tilbagemelding.

Ud over observationerne, vedlægger vi en USB-nøgle med billeder. I denne skal I åbne 'Index' (HTML Document) og herunder 'Casereport'. "

Af udskrift af klagerens log for gennemførte dyk fremgår det blandt andet:

"Dyk nr	Dato	Dyk start	Dyk slut	Samlet Min.	Safety stop	
1	08-01-13	13.35	14.08	33		
2	08-01-13	15.23	16.06	43		
3	09-01-13	08.06	08.41	35	X	
4	09-01-13	09.31	10.03	32	X	
5	10-01-13	13.17	13.56	39	X	
6	10-01-13	14.54	15.26	32		
7	10-01-13	18.40	19.14	34		
8	11-01-13	08.34	09.02	28	X	
9	11-01-13	10.01	10.27	26	X	
10	12-01-13	13.12	13.42	30		
11	16-01-13	08.38	09.04	26	X	
12	16-01-13	10.25	10.55	30		
13	17-01-13	08.55	09.20	25	X	
14	17-01-13	10.53	11.25	32	X	
15	19-01-13	13.46	14.09	23	X	
16	19-01-13	15.03	15.29	26	X	
17	19-01-18	16.22	16.50	28	X	
18	21-01-13	08.26	09.07	41	X	
19	21-01-13	09.53	10.25	33	X	
20	22-01-13	09.02	09.29	27	X	
21	22-01-13	10.41	11.14	33	X	
22	29-01-13	13.13	13.40	27		RESCUE
23	29-01-13	16.35	17.00	25		RESCUE
24	30-01-13	13.55	14.23	28		
25	30-01-13					RESCUE Senario
26	30-01-13					RESCUE Senario
27	01-02-13	08.52	09.24	32	X	
28	01-02-13	10.30	11.03	33	X	
29	07-02-13	08.31	08.51	30	X	
30	07-03-13	10.01	10.31	30		
31	07-02-13	13.11	13.52	41	X	
32	07-02-13	14.55	15.41	46	X	
33	08-02-13	08.53	08.59	26	X	
34	08-02-13	10.15	10.49	34	X	
35	08-02-13	13.00	13.54	45	X	
36	08-02-13	14.54	15.36	42	X	
37	09-02-13	08.55	09.33	37	X	
38	09-02-13	10.47	11.18	31	X	
39	09-02-13	13.34	14.03	29	X	

40	09-02-13	15.05	15.47	42 X
41	15-02-13	13.38	14.14	36
42	15-02-13	15.00	15.44	44
43	15-02-13	16.17	16.44	27
44	17-02-13	13.51	16.29	38
45	20-02-13	13.07	13.48	41 X
46	20-02-13	14.47	15.18	31 X
47	21-02-13	09.02	09.28	26 X
48	21-02-13	10.35	11.02	27 X
49	22-02-13	13.30	14.05	35 X
50	22-02-13	15.14	15.52	38 X
51	26-02-13	12.59	13.40	41 X
52	26-02-13	15.05	15.53	48 X
53	10-03-13	08.45	09.30	45 X
54	10-03-13	10.31	11.11	40 X
55	11-03-13	13.18	13.54	36 X
56	11-03-13	14.44	15.07	23
57	11-03-13	15.51	16.17	26 X
58	12-03-13	13.26	14.04	38
59	12-03-13	15.25	16.04	39
60	19-03-13	08.35	09.06	31
61	19-03-13	10.30	11.02	32 "

I neurologisk speciallægeerklæring af 9/5 2017 er det blandt andet anført:

"Nuværende klager:

1. Smerter i ryggens hals- og brystdel. Smerterne er daglige og konstant tilstede og lokaliseret sv.t de lange rygstrækkemuskler. Skadelidte angiver smerteintensiteten på en skala fra 0 til 10 som 3-4 om sommeren, men 8-9 i vinterens kulde. Smerterne forværres ved stillesidden fx ved pc eller i bilkørsel eller ved løft.
2. Hovedpine der er næsten dagligt tilstede. Varer ca. 5-6 timer dagligt og provokeres af belastninger som nævnt under punkt 1. Smerteintensiteten er svær.

Nuværende funktionsniveau:
Arbejdsmæssigt har skadelidte supplerende arbejde til sin førtidspension 5-7 timer ugentligt. Arbejder i eget firma, hvor han varetager ledelse og administration og fotoopgaver samt printarbejde. Han gør så meget, som han kan holde til.
I den hjemlige husgerning er skadelidte ophørt med gulvvask, og han foretager ikke større indkøb alene.
I fritidslivet er skadelidte ophørt med at spille golf og køre motocross.
…
Resumé og konklusion
…
Uden væsentlig ændring siden 2012 har skadelidte symptomer i form af daglige konstante smerter i ryggens hals- og brystdel af let til middelsvær intensitet om sommeren og svær intensitet om vinteren. Derudover næsten daglig svær hovedpine.
Objektivt findes normal bevægelighed i halshvirvelsøjlen, og der er ikke fundet tegn på nerverodspåvirkning. Skadelidte supplere sin førtidspension med Ca. 5-7 timers ugentlig arbejde i eget firma.

Konklusivt har skadelidte men efter UT, der må betegnes som et lavenergitraume i form af følger efter distorsion af hvirvelsøjlens hals- og brystdel med lokale middelsvære til svære

smerter og normal bevægelighed i halshvirvelsøjlen. Tilstanden skønnes stationær uden udsigt til væsentlig bedring."

Af forsikringsbetingelserne fremgår det blandt andet:

"**§8. Invalidepension, præmiefritagelse og invalidesum ved nedsat erhvervsevne**

A. Invalidepension og præmiefritagelse

Generelt

Er forsikringen oprettet med ret til invalidepension og/eller præmiefritagelse ved nedsat erhvervsevne, gælder følgende regler:

Forsikrede har ret til invalidepension og/eller præmiefritagelse, hvis forsikrede får nedsat sin erhvervsevne på grund af sygdom eller ulykkestilfælde, uden at det skyldes forsæt, således at erhvervsevnen er nedsat til 1/3 eller derunder af den fulde erhvervsevne.

Nedsat erhvervsevne, der berettiger til udbetaling af invalidepension og/eller præmiefritagelse, foreligger, når den forsikrede ikke længere skønnes at være i stand til ved passende beskæftigelse – bedømt under hensyn til forsikredes nuværende helbredstilstand, uddannelse og tidligere virksomhed – at tjene mere end 1/3 af, hvad der i samme egn er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og alder.

Subjektive klager over smerter, gener o. lign., berettiger ikke til invalidepension og/eller præmiefritagelse, medmindre der ved lægelig eller anden helbredsmæssig undersøgelse kan påvises objektive tegn på, at erhvervsevnen er nedsat i tilstrækkelig grad.

Udbetaling af invalidepension og/eller præmiefritagelse kan gøres betinget af, at forsikrede deltager i en relevant helbredsfremmende behandling, herunder genoptræning.

Den omstændighed, at der tilkendes forsikrede en ydelse fra det offentlige, giver ikke i sig selv ret til invalidepension og/eller præmiefritagelse.
…
Dokumentation for nedsat erhvervsevne
Selskabet kan til enhver tid kræve dokumentation for, at forsikredes erhvervsevne er nedsat i tilstrækkelig grad. Selskabet kan forlange alle de oplysninger, det anser for nødvendige til bedømmelsen heraf. Udgifterne til lægeattester, som selskabet har fundet påkrævet, betales af selskabet.

Begyndelse og ophør af udbetaling af invalidepension og/eller præmiefritagelse

Udbetaling af invalidepension og/eller præmiefritagelse begynder den 1. i måneden efter, at erhvervsevnen uafbrudt i 3 måneder har været nedsat i tilstrækkelig grad som følge af samme sygdom/ulykkestilfælde.

Genvindes erhvervsevnen i en sådan grad, at forudsætningen for ydelserne ikke længere er til stede, ophører udbetalingen af invalidepension og/eller præmiefritagelsen, og præmiebetalingen genoptages. Forsikrede har pligt til at give selskabet oplysning om forbedringer af erhvervsevnen."

35. 90359

Nævnet udtaler:

Klageren var den 27/5 2009 impliceret i et trafikuheld, hvor han pådrog sig et whiplashtraume. Han udviklede sidenhen kognitive gener i form af hurtig udtrætning og koncentrations- og hukommelsesbesvær. Han har modtaget invalideydelser og præmiefritagelse fra selskabet i perioden fra den 1/4 2010 til den 1/8 2016.

Selskabet har anført, at klageren ikke har godtgjort, at han har eller har haft et erhvervsevnetab på mindst 50 % siden i hvert fald december 2012. Selskabet har taget forbehold for at kræve tilbagebetaling af tidligere udbetalte ydelser og præmiefritagelse for perioden fra den 1/12 2012 til den 1/8 2016. Selskabet har til støtte for sin påstand blandt andet henvist til oplysninger på Facebook, der viser klageren deltage i og gennemføre en Divemaster uddannelse i udlandet i perioden fra december 2012 til februar/marts 2013.

Det fremgår af sagen, at klagerens færdselsuheld også har været behandlet som en arbejdsskadesag, og at klagerens méngrad af Arbejdsmarkedets Erhvervssikring er blevet fastsat til 10 % og et erhvervsevnetab på 75 %.

Det fremgår videre, at arbejdsskadeforsikringsselskabet – på baggrund af blandt andet oplysningerne om klagerens gennemførelse af Divemaster uddannelsen – ved brev af 24/11 2015 anmodede Arbejdsmarkedets Erhvervssikring om at genoptage klagerens arbejdsskadesag. I brevet har arbejdsskadeforsikringsselskabet redegjort for, hvilke krav der stilles til at gennemføre dykkeuddannelsen, herunder at uddannelsen blandt andet består af en konditionsprøve bestående af; 400 meter svømning på maksimalt 13 minutter, træde vande i 15 minutter, 100 meters bjærgning af træt dykker iført SCUBA på maksimalt 5 minutter og 30 sekunder, 800 meter svømning med svømmefødder, snorkel og maske på maksimalt 21 minutter. I øvelse 5 skal man bytte udstyr under vand, eksempelvis siddende på bunden af en swimmingpool. Det fremgår også af brevet, at arbejdsskadeforsikringsselskabet på denne baggrund havde gennemført observationer af klageren i perioden fra 1/6 2015 til 4/6 2015, og at disse observationer blandt

andet havde vist, at klageren i den begrænsede periode på 4 dage var til stede i sit firma i sammenlagt ca. 18 timer og 40 minutter.

Selskabet har oplyst, at det har kontaktet et professionelt dykkerfirma for at undersøge, hvilke helbredsmæssige krav der stilles ved gennemførelse af dykkeruddannelser. Firmaet har oplyst, at man skal kunne fremvise en såkaldt "blank helbredsattest", der maksimalt er 12 måneder gammel, og at man skal kunne dokumentere 20-40 "loggede" dyk forud for optagelsen på uddannelsen.

I "erklæring 2" modtaget hos selskabet den 20/8 2015 har klageren blandt andet oplyst, at hans tilstand er uændret, og at han arbejdede ½-1 timer om dagen, og at han havde gjort dette siden 1/2 2014 med et samlet timetal på 4-5 timer pr. uge. I et samtidig udfyldt funktionsskema anførte klageren, at han ikke kunne cykle, at han maksimalt kunne køre bil ½-1 time, og at han kun i begrænset omfang kunne gå på stige, ujævnt terræn m.v. Klageren anførte, at han erhvervsmæssigt ikke kunne belastes, og at han ikke kunne koncentrere sig i længere tid ad gangen, klare bilkørsel, sidde ved computer osv. I relation til gener angav klageren, at der var daglig hovedpine, koncentrationsbesvær, smerter i nakke, skuldre og øvre del af ryggen.

Selskabet har i forbindelse med dets behandling af sagen modtaget en udskrift af klagerens log for gennemførte dyk i forbindelse med hans dykkeruddannelse. Af loggen fremgår det blandt andet, at klageren i perioden fra den 8/1 2013 til den 22/1 2013 foretog i alt 21 dyk, fordelt med 2 dyk den 8/1 og den 9/1, 3 dyk den 10/1, hvoraf det korteste dyk var 32 minutter og det længste 39 minutter, 2 dyk den 11/1 og 1 dyk den 12/1. Herefter havde klageren 3 dage uden dyk, hvorefter han henholdsvis den 16/1 og den 17/1 foretog 2 dyk, 3 dyk den 19/1, og 2 dyk henholdsvis den 21/1 og den 22/1. Herefter er der registreret dyk den 29/1 til den 1/2 2013, hvorefter der igen er et spring til den 7/2. I perioden fra den 7/2 til den 9/2 gennemførte klageren fire dyk om dagen, hvoraf det korteste dyk var 26 minutter og det længste dyk 46 minutter. Den 15/2 foretog klageren 3 dyk og den 17/2 1 dyk. I perioden fra den 20/2 til den 22/2 gennemførte klageren 6 dyk hvoraf det korteste dyk var 26 minutter og det længste 41 minutter. Den 26/2 gennemførte klageren 2 dyk af henholdsvis 41 og 48 minutters varighed, og i perioden

fra den 10/3 til den 12/3 gennemførte klageren 7 dyk, hvorefter uddannelsen blev afsluttet med 2 dyk den 19/3.

Selskabet har anført, at klagerens deltagelse i en række fysiske aktiviteter, herunder parasailing og gennemførelsen af en Divemaster uddannelse i udlandet fremstår klart uoverensstemmende med klagerens genebillede og angivne betydeligt reducerede funktions- og erhvervsevne.

Klagerens advokat har anført, at aktiviteterne ved dykkerkurset ikke kan ligestilles med erhvervsaktivitet, og at parasailing ikke kræver nogen former for anstrengelser i hverken nakke eller bevægeapparatet, og at parasailing derfor ikke er uoverensstemmende med det af klageren angivne gener.

En speciallæge i neurologi har i sin erklæring af 9/5 2017 blandt andet anført: "Uden væsentlig ændring siden 2012 har skadelidte symptomer i form af daglige konstante smerter i ryggens hals- og brystdel af let til middelsvær intensitet om sommeren og svær intensitet om vinteren. Derudover næsten daglig hovedpine. Objektivt findes normal bevægelighed i halshvirvelsøjlen, og der er ikke fundet tegn på nerverodspåvirkning. Skadelidte supplerer sin førtidspension med ca. 5-7 timers ugentligt arbejde i eget firma. Konklusivt har skadelidte mén efter UT, der må betegnes som et lavenergitraume i form af følger efter distorsion af hvirvelsøjlens hals- og brystdel med lokale middelsvære til svære smerter og normal bevægelighed i halshvirvelsøjlen".

Nævnet finder, at klageren har bragt sig selv i en bevismæssig vanskelig position, og finder efter en gennemgang af sagen ikke grundlag for at kritisere, at selskabet har standset dækningen ved tab af erhvervsevne pr. 1/8 2016.

Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at der efter nævnets opfattelse er uoverensstemmelser mellem på den ene side klagerens oplysninger om, hvad han fysisk kan magte i erklæring 2 og funktionsskemaet modtaget hos selskabet den 20/8 2015, og på den anden side de fremlagte oplysninger vedrørende klagerens gennemførelse af en divemaster uddannelsen i udlandet i perioden fra december 2012 til februar/marts 2013,

de vedlagte videooptagelser og observationsrapporten fra juni 2015. Nævnet har i den forbindelse lagt særlig vægt på, at de krav til konditionsprøven, som er en del af dykkeruddannelsen – ifølge nævnets opfattelse – må anses at fordre en god kondition og et velfungerende bevægeapparat, både hvad angår ryg, arme og ben, og omfanget og intensiteten af de gennemførte dyk, i alt 61, som klageren gennemførte over en periode af ca. 2,5 måneder.

Nævnet har også lagt vægt på, at en speciallæge i neurologi i sin erklæring af 9/5 2017 har anført, at der er fundet normal bevægelighed i halshvirvelsøjlen og ingen tegn på nerverodspåvirkning, og at speciallægen konkluderer, at klageren har mén efter ulykkestilfældet, der må betegnes som et lavenergitraume i form af følger efter distorsion af hvirvelsøjlens hals- og brystdel med lokale middelsvære til svære smerter.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Marianne Højgaard Pedersen
formand